"In the right to eat the bread...which his own hand earns, he (the Negro) is my equal and the equal of Judge Douglas, and the equal of every living man."
—Abraham Lincoln.

OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903. Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 47 —Vol. LV. Friday, 6th December, 1957 REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER Price: FOUR PENCE

MULTI-RACIAL UNIVERSITY OF RHODESIA AND NYASALAND TO BEGIN NEW TERM NEXT YEAR

WHEN the multi-racial university of Rhodesia and Nyasaland begins its new term next year, White students will share a hostel with Africans. This means, in the opinion of most Federation residents, that the university's first teaching year has passed off successfully

The university, which has 70 students this year, has received 140 new applications, of which 40 are from Africans and three from Indians. About 30 of the African applicants are expected to have the necessary entrance qualifications.

At present there are eight African students (seven youths and one girl) and one Indian girl student. The African girl is already sharing the same residence as the White girls.

White youths applying for admission to the university—the only one in the Federation—have been told that there is not enough accommodation for all of them in the residence now occupied exclusively by White students.

They have all been asked, privately, if they would object to living in the residence occupied by Africans.

Of the 80 White youths to whom this question was put, only two said that they would prefer a room in the White boys' residence.

Dr. Walter Adams, energetic, idealistic principal of the university, said that the youths gave their decisions "quite naturally—they were not trying to be nice to us.

Dine Together

"We told them that we wanted to put them in the residence where they would be happiest. When the mixed residence is established next year, the White and African students will, of course, eat at the same table.

Dr. Adams believes that the Federation's multi-racial university is now firmly established and that–although it was not planned specifically for this purpose–it will have a profound effect on race relations in the Federation.

The fact that a large number of enrolments have been received for next year is taken as a clear indication that parents in the Federation and their children, on the whole, have accepted the university as part of the partnership ideal.

A number of the students at the university are Afrikaans-speaking youths whose parents have settled in the Federation.

Although some of them have professed a belief in segregation, they have not hesitated to discuss the matter with African fellow-students on amicable terms.

There have been no incidents at the university.

There is multi-racialism in sport, too. There is a mixed hockey team, and next year there will be mixed athletics teams.

So far the African students have shown preference for soccer, while the White students have taken to Rugby.

Sports Leagues

Nevertheless, the Rugby team has an African student as a reserve, and next

(Continued on page 517)

BISHOP OF BLOEMFONTEIN SLASHES APARTHEID

THE new Bishop of Bloemfontein, the Rt. Rev. B. B. Burnett, delivering his first sermon at his enthronement in the Cathedral of St. Andrew and St. Michael in Bloemfontein, said:

Bloemfontein.

"I wish to assert plainly that we shall in this diocese continue to stand under the direction and judgment of God in connection with the doctrine of race separation; we unite with almost the whole of Christendom in rejecting the doctrine as repugnant to the word of God.

"It is sometimes said by those who differ from us that the church of the Province says one thing and does another," the Bishop continued.

"This is partly true. We do but fitfully and poorly express our unity in Christ because though we be saints in the New Testament sense of the word we are also sinners. We have inadequately expressed unity because there are linguistic and cultural differences to be bridged and because our hearts are filled with fears and pride. But let us persevere in our duty to express the essential unity of Christians of all races and tongues, for it is better far to fail in the performance of what is right than not to attempt it at all."—Sapa

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

OPINION

FRIDAY, 6TH DECEMBER, 1957

Giving Nats Their Medicine

NOTHING brings to light the sinister side of the Nationalist mentality more forcefully than the Group Areas proclamations which came into force on November 1. According to these it will be a crime for people to join mixed groups in areas which are not marked out for their race.

On the face of it the Government will be merely putting into force an Act of Parliament. But in actual fact, what is being done is to use the Group Areas Act to do what could not be easily achieved through the use of the Native Laws Amendment Act.

Destroy Mixed Groups

It is clear that the proclamations are designed to destroy mixed clubs and similar institutions. But they go farther than that. They are intended to isolate the various racial groups and by so doing to destroy the economic achievements of the Indian community in particular.

All this is part of a well-known plan to starve the Indians and in that way force them out of the country. But a warning must be sounded here that nobody must ever be under the illusion that this wickedness will end with the Indians. They are being singled out for isolation and ruin first simply because they are the weakest.

Afrikaner Nationalism has set itself the goal of making the Afrikaner Nationalists the boss section. They believe they cannot reach their ideal without crushing dangerous groups. The Indian is being attacked first because he is the most vulnerable at the moment. There are indications that the English-speaking are high in the list. Nor would the Jews have reason to be happy about what is happening.

More Powerful Force

The clear intention is to reduce all whom Afrikaner Nationalism is afraid of to the position of political or economic impotency. In these circumstances it becomes clear that survival for the threatening groups lies in building up a new force which will be more powerful than anything which Afrikaner Nationalism can produce.

While this weapon is being forged it will be necessary for the threatened to go on the offensive wherever they can. In our last issue we supported the Natal Indian Congress's decision to mobilise world opinion to face apartheid with the reality of a boycott in the cultural and sporting fields. The Nationalists are absolutely deaf to reason. The only language they understand is that of irresistible pressures. And wherever these can be exerted, let them be exerted by relentlessly. For years

(Continued on next page)

Comment On Men And Events

Cyprian And Luthuli

By JORDAN K. NGUBANE

THE Zulu Press expends considerable amounts of energy exhorting the Natal Africans to refrain from involving the Zulu Paramount Chief, Cyprian, in political wrangles. "Ilanga lase Natal," which has led in this campaign, has conveniently ignored the fact that it is not the African people who have dragged Cyprian into the political arena, but the government.

By pressing him to go about parading in the rôle of a virtual Bantu Authorities agent, showing the Zulu-speaking Africans what a fine thing apartheid is, with its Bantu Education, threats of expropriation to northern Natal African landowners, Passes for women, job reservation, etc., the government clearly forced him into the position of a political partisan. His actions and pronouncements will be viewed as those of one who has already taken a particular political stand and if this draws criticism on his head, the government will be largely to blame.

At the moment the government is bent on doing all in its power to destroy the African National Congress as a prelude to crushing all opposition groups. This threat can be met in a variety of ways. The threatened organisations can go underground and operate from there. Underground organisations are always dangerous. But, perhaps we are not very far from the day when the government will force all its opponents underground.

Help ANC

Or, the ANC might be helped to carry on as far as possible. This would entail giving more powerful support to the treason trials fund and encouraging those Africans who cannot join other political pressure groups to join the ANC.

Or, the ANC could realise that at this point in history the situation no longer calls for race-conscious organisations. In that event it would open its doors to all who share its ideals and hopes. Better still it would initiate discussions which would in the end lead to its dissolution; to the dissolution of organisations with its own outlook in the other racial camps and the formation of a new and more effective mixed political organisation.

There is a very strong moral case for backing the ANC in the trials it is undergoing at the moment. This needs no debating. At the same time, however, the fact must be faced that support for things like the treason trials is received by most people in the various racial camps as support for individuals. The fact that this support is defence for a vital principle of democracy has not been driven home effectively enough in the minds of very many people.

Dangerous

This opens a dangerous hiatus in the wall of anti-apartheid opinion which we are all building. For Natal, it might very well play right into Cyprian's hands, group-conscious ANC would be poorly-equipped to criticise Cyprian where he preached Zuluism. When "Ilanga lase Natal" says Cyprian should not be drawn into political fights what it means, in fact, is that he should not be attacked for preaching Zuluism.

But if he preaches this, as the government has announced he will practically do, the effect of his activities will be to split the African community very sharply. What these splits might look like we have already seen in the inter-African riots in Johannesburg and Bloemfontein.

A group-conscious ANC would not be able to remedy this weakness very effectively at the moment. In addition, the problem of manpower would be in the way. Congress, like all the other truly democratic groups, has limited resources—both in terms of manpower and finance. This would seem to suggest the need for a new regrouping of forces; a new pooling of resources on the part of the democratic side.

Correction

IN Mr. Ngubane's feature article last week it was reported that Mr. Gabriel Nyembe had been kicked out of the Natal Presidency. This was an error on the part of the printers. The relevant passage in the copy read: "Mr. Gabriel Nyembe was almost kicked out."

—Ed. O.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Maximum Organisation

The few men available and the limited resources would be spread out to effect maximum organisation of the oppressed within the shortest time possible. Such regrouping would have one more additional advantage: it would eliminate sectionalism. Cyprian would throw in his weight no longer against a Congress handicapped by the absence of its most experienced leaders; but against the united will of democrats of all colours.

For, Cyprian is not a problem for Chief Lutbuli only. He is going to be a problem for all democrats. And as he goes about the country preaching Zuluism and the like, all of which will have the effect of sowing suspicion in the African community, it is of the greatest importance that he should be answered effectively.

I do not know what the motives of "Ilanga laseNatal" are in encouraging splits in the African community and, by implication, riots of the type we have seen in Johannesburg and Bloemfontein. But I know that nothing pleases the men of apartheid more than the spectacle of one African group murdering another. It pleases them because it undermines the ANC directly. I can very well visualise a situation in which African masses at Bloemfontein would tell Lutbuli to go back to his own Zulus. What would stop Durban Africans telling Matthews to go back to his own Bechuana? And when that happens the African's potential to destroy apartheid would be finished.

Saving Potential

The only way to save it and reinforce it in the present circumstances is to seek for new foundations of unity among those who oppose apartheid. Up to now the African community has organised itself on the basis of race. But the enemy has launched dangerous counter-attacks. Zuluism is one of them, with its very high potential to produce communal riots. As I have said, a Congress which is itself race conscious can no longer defend itself effectively against Zuluism.

Some people will say: The Congress movement is a step towards a broader fighting front. Quite frankly, it is not. People who think as I do would have no place in it. The Congress movement has political preferences which would divide rather than unite the anti-apartheid forces. In any case the Congress movement, with its commitment to the Freedom Charter, is certainly not the organisation to give a lead in the circumstances to be created by the Johannesburg interracial conference. Above everything the Congress movement is, in actual fact, a blessing to Cyprian and the Government—with its present composition and outlook. And an easy whipping-boy for "Ilanga lase Natal."

One need of the moment might be to convince Chief Luthuli that the Congress movement is not the real answer to apartheid in the present circumstances. And when he is convinced, he will be in a very much better position to give an effective answer to Cyprian's Zuluism.

consequences. Furthermore, it is the conviction of the Party that the future of South Africa depends on the fearless acceptance, by people of all races, of the principles of racial co-operation for which it stands. The acceptance will certainly not be achieved by shutting our eyes to facts simply because to reveal them is, likely to prove unpopular. We shall do much more harm to the cause of Liberalism by remaining silent than by exposing what appears to us to be wrong.

Multi-Racial University Of Rhodesia And Nyasaland To Begin New Term Next Year

(Continued from front page)

year, perhaps, Africans will be putting their heads down with Whites in the scrums.

On the question of affiliation to various sports unions, the university has been granted membership of the Hockey League, and can also play league cricket, but cannot take part in full league competitions.

An application for affiliation to the Rugby Union in the Federation has been referred to the parent body in South Africa.

The university, a series of lovely modern buildings on a site called Mount Pleasant, just outside Salisbury, is limited at present in its faculties.

It hopes to establish a medical faculty. Meanwhile, it offers Arts, Science and other courses.

Its entrance examination is higher than in South Africa (Sixth Form), and according to Dr. Adams most of the students are more mature and knowledgeable.

Until the establishment of the university, many Rhodesian youngsters used to look to south Africa for a university education. They will no doubt turn increasingly now to the multi-racial university on their doorstep.

Gradually, too, the Union Government has been throwing up barriers against the entry of African students from the Federation.

In any case, these African students have taken fright at the publication of the Union's university apartheid bill.

From South Africa

The situation might even arise, soon, where African students in the Union would try to escape "apartheid education" by seeking admission to the Federation's multi-racial university.

When questioned on this point, Dr. Adams said that the university would admit them, provided that they entered the Federation legally (the Union Government probably would refuse them passports.)

University lecturers, too, in the Union are turning their eyes to the Federation's new university. Every post advertised by the university has brought a number of applications from South Africa.

Liberal Party Of S.A.

Support To Mr. Paton

THE Natal Division of the Liberal Party wishes to record its support for Mr. Alan Paton in the stand he has taken against the practice of racial discrimination by the International Arts League of Youth.

The Liberal Party regrets that it should have fallen to Mr, Paton's lot to reveal that this "international" league is in fact an apartheid organisation. In view of the ambiguity of its title it was, in our view, an obligation on the league itself to reveal its true nature to its prospective sponsors when seeking their support. That it did not do so is difficult to understand. Its feeling of grievance now that they have found out is quite unjustified. In our opinion the league has nobody but itself to blame for its present unhappy position. We are re-inforced in this opinion by the knowledge that Mr. Paton has assured the league that he would do nothin provided it dropped the name "international" and adopted something more in keeping with the scope of its activities.

We support Mr. Paton for another reason. The Liberal Party opposes discrimination wherever it is found and it is the duty of its members to expose its practice however unpleasant the

Giving Nats Their Medicine

(Continued from previous page)

the Nationalists have put on the screw against everybody else. Now is the time to start giving them doses of their own medicine.

Big Events

The boycott must not be confined to sporting and cultural activities of a minor type. Spectacular events like the MCC tours must not be encouraged. World leaders in art must be encouraged not to visit South Africa. And in this regard we must express, on behalf of the victims of apartheid, our gratitude to Sir Lawrence Olivier, the British actor, who, according to Press reports in this country, has already indicated his intention not to back a colour- conscious Arts League in this country.

And, as the proclamations extend to many parts of the country, the non-Whites must seriously consider how best to boycott all the stores which have the colour bar. The Group Areas proclamations are designed to force people to keep out of certain institutions. Let all people who love justice retaliate by keeping out of certain stores on a national scale. That should drill sense into the thick Nationalist heads,

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Arts League Protest

MRS. MARY ASHER, the chairman of the International Arts League of Youth, said that she had to add her voice of protest "against the ill-considered action of Mr. Alan Paton."

Mrs. Asher said that Mr. Paton had never inquired into the activities of the League. He had now "launched a hostile campaign against this most worthwhile organisation." Mrs. Asher continued: "Had Mr. Paton approached us he could have been enlightened as to our ideals and this deplorable situation could never have arisen.

"We heard with deep regret that some of our overseas patrons have found it necessary to withdraw their patronage. Our regret, however, goes even deeper in that a man who was able to produce a book acclaimed throughout the world should now have no regard for an organisation whose aims are solely to elevate the youth of the world, thereby creating a better understanding of human relations."

Mr. Alan Riddell, chairman of the League's senior section, said that he was very disappointed in the attitude Mr. Paton had taken up, about the League. "I do not think Mr. Paton's action is going to affect our Arts League of Youth very much. We will be sorry to lose famous patrons, but the people of South Africa realise what a splendid thing this is and they will continue to support us in spite of what Mr. Paton says. "What I am really worried about is where it will stop. What about sport? If Mr. Paton goes on in this way he can stop the M.C.C. from playing cricket here. He can stop all things. I really think that somebody should talk to Mr. Paton," he said.

Professor O. C. Jensen, the Professor of Philosophy at the University of Natal was surprised that Mr. Paton was trying to discredit the International Arts League of Youth by describing its claim to be international as poppy cock."

Professor Jensen said that Mr. Paton was not doing anything to further his own political ideals.

"However much he might disagree, the reluctance of many parents to allow their children to mix socially with non-Europeans, he must realise that the attitude of these parents has been built up by the social group."

"It would seem to me that Mr Paton's attitude to Arts League is inconsistent with the fact that he is President of the Convocation of the University of Natal, which is for the time being committed to a policy of segregation because it has to face the realities of the situation. If Mr. Paton remains president of the Convocation to change the existing policy of the University in accordance with his ideals, then he should adopt the same attitude towards the Arts League, if he is in sympathy with the spreading of love of art and goodwill among different peoples."

Paton's Determination To Fight

In answer to the protest of many people Mr. Paton said he would continue to do all he could to prevent persons of international repute from lending their names to "colour bar" organisations. "I make it quite clear that I regard the word "international" as a universal word not to be used by any colour bar organisation. What could be more deceptive than the brochure published by the League about its Citadel of Youth? It claims that the Citadel "will be as a magnet to draw young people together from all points of the compass, thus fostering goodwill and tolerance among nations." What can that mean but a Citadel open to all?"

Mr. Paton questioned the right of the League to collect money for a Citadel from which most of the young people of South Africa—and of the world—would be excluded. The fact that the League is an "all White affair" is not mentioned anywhere in the brochure. Mr. Paton said, "I have acquired some odium for interfering with the affairs of the League, but at least my language means what it says. Yehudi Menuhin knew what my letter said, but he obviously did not know the true nature of the League. All I know is that the League pretends to be something it is not. Mrs. Asher's recent statement gave many the impression that he had never approached her before writing to the overseas patrons. I wrote to her on July 17 asking her whether the League would not drop the word "international" or drop colour bar. I said that if the word "international" was dropped I would not pursue the matter further.

Mrs. Asher replied after consultation with her executive, that "international" did not necessarily mean "interracial." Mr. Asher had also written to overseas patrons that the legislation of the country impelled them to preclude non-Europeans from the organisation. I sent copies of all these letters to the overseas patrons." The non-Europeans had always desired to be able to participate. The Indian Youth Congress had written to each overseas participant a few years ago, pointing out that non-white youth was excluded," said Mr. Paton.

I have received numerous messages from non-white people thanking me for the stand I have taken. Some of these people have found exclusion from the League very painful. Why should we train our young white people for a white supremacy that is passing away before our eyes? Are we deliberately trying to make them incapable of entering the future, and is this what we call being realistic?

Mr. Paton Is Right

IN a statement headlined "Mr. Paton Is Right," the Natal Indian Youth Congress writes:

The Natal Indian Youth Congress was fully convinced, that the youth of the different countries of the world participating in the activities of the League were not made aware of the colour bar operating in the League and as a result the N.I.Y.C. was responsible a few years back for addressing a personal letter to each of the overseas visiting delegates on this issue. We also lodged a protest with Mr. Edward Dunn and our action at the time received publicity in the local Press.

It was necessary for us to explain to the participating youth the true nature of the League and now it is equally necessary for Mr. Paton to convey the true nature of this organisation to patrons particularly when Mr. Paton was asked to be one of them.

We condemn the editorial attack made on Mr. Paton in a daily in Durban. In view of the facts disclosed by us on our past stand on this issue, we are surprised to find the editor of this newspaper saying "has there ever except in the implications of Mr. Paton's protest been any desire on the part of the non-Europeans to be embraced in the Youth League's activities?"

Ignorance

The ignorance of the newspaper arises from the fact that more often than not it adopts the attitude and posture of the proverbial ostrich. With its head buried in the sand it fuses to take note of the fact that there is a country-wide protest among non-European youth at the colour bar in sports and culture.

Film Actor, Doctor And M.A. Student In Family

ONE of the proudest and happiest fathers in Johannesburg today is an African, Mr. William Ngakane, who believes in giving his children the educational advantages he and his wife had when they were young.

Last week his son Lionel, who has established himself as a top-class actor in Britain, returned to South Africa to take part in the filming of Joy Packer's book "Nor the Moon by Night" in Natal.

In the same week he had news that his younger son, 27-year-old Pascal Ngakane, graduated with honours from the Non.European Medical School of Natal University, Durban. Pascal is one of the first batch of graduates from this school and one of the three who passed with honours.

One of Mr. Ngakane's daughters is studying for her Master of Arts degree in Natal. The youngest child, another daughter, is taking her Matriculation examination this year.

Friend Of Kruger

Mr. Ngakane's grandfather was a personal friend of Paul Kruger, who gave him a rifle for his services to the Transvaal Republic. His father, who is believed to be between 80 and 90 years old, is a farmer at Ventersdorp.

M. Ngakane has been a field officer of the Institute of Race Relations for the last 10 years, but he is leaving this post at the end of the month to start a private practice as a "social consultant."

He will help urban Natives with legal and domestic difficulties, and untangle the red tape of Native laws.

"There is a big demand for advisers of this kind," he said.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Some Misapplied Indian Lessons

By C. W. M. GELL
(Indian Civil Service Retired)

A recent article in the Central African Examiner on "What the Federation can learn from India" leaves me in grave doubt as to whether the author was ever in India at all. And in no doubt whatsoever that he has drawn most of the wrong conclusions from the story of how India obtained her independence.

His thesis may be briefly summarised thus. India passed from imperial rule to independence by a series of steps, each designed gradually to confer a greater degree of responsible self-government. But since each step fell short of what politically conscious Indians desired, each was in its time "unacceptable", galling to the "loyal" and providing the "agitator" with his opportunity Thus "we" were hustled into taking successive steps before the situation was really ready for them and this "ended in a hasty and undignified jettisoning of responsibility at the last minute, with *our* task incomplete, *our* ideal of a united self governing Dominion shattered and with scenes of shameful savagery and carnage being enacted under our eyes". (italics mine):

"Such", wrote Mr. Halliday, "was the background against which the British Government, for 40 years tried in vain to keep abreast with its self-appointed task of bringing responsible Government to a united India. Our last act of flight was in sharp contrast; we suddenly gave up all hope of guidance and ran away, with disastrous results. That was the classic example of the hovoc that can be wrought by remote—control government." From which Mr. Halliday concluded that "the ultimate authority of the British voter" carries a similar threat to the Federation, that "the only true protection of Africans' interests resides in the good sense of the Europeans living in the Federation" and that, therefore, the ground should be out from beneath the feet of the "extremists in Westminster" and the "extremists" (black and white) in the Federation by severing "the London connection" in the shortest possible time.

This description of Indian events looks at them from "our" side only. And even then it distorts the facts. As one whose service was in the Punjab, I grieve fully as much as Mr. Halliday over the "carnage" which followed the partition of that province—and on a lesser scale of Bengal too. But it is now absolutely clear that "we on the spot" were wrong—not only in failing (together with the Hindu and Muslim leaders) to foresee and provide that carnage; but, far more significantly, in not seeing that the Gordian knot of partition and communal outrage had to cut quickly or even worse would befall. To their credit, Lord Mountbatten and the British Government eventually recognised this essential truth, against the almost united advice of their local "experts".

I cannot here attempt to reinterpret the whole of Mr. Halliday's portrayal of pre-independence Indian history. But he wrote as one oblivious of the fact that "ours" was not the only, or even the ultimately decisive, point of view. Many things contributed to the eventual partition. Some of them were our own earlier errors. Some belonged to the Indian politicians, notably the Congress provincial ministries of 1937-9 whose indifference to Muslim interests finally decided Jinnah for Pakistan. But the even more significant is that both Hindus and Muslims, whatever their differences with each other, were overwhelmingly united in their desire that we should go.

The strength of that joint desire testifies to the fact that we failed "to keep abreast of our self appointed task" of bringing self-government to India. In fact, there was a lot of deliberate procrastination and obstruction—sometimes from the best of motives and sometimes not—by both the "men on the spot" and the Conservative Government in Britain. Sir Winston Churchill was one of the worst offenders. The offers made in 1942 by Sir Stafford Cripps on his behalf (quoted by Mr. Halliday) were too little and too late. They could not eradicate from the minds of Indian politicians the affront of the legally unimpeachable but psychologically disastrous decision by the Viceroy to declare India at war in 1939 on his own, unguided initiative at a time when a large measure of self-government was operating under the Government of India Act of 1935.

What then are the lessons of all this for the Federation?

First, that "we", the British alien rulers were too slow in meeting the virtually unanimous desire of all politically articulate Indians. But this lesson is not applicable to the Federation in the simple form suggested by Mr. Halliday, because the facts are not comparable. Even if, as is not certain, the entire white population of the Federation wants immediate Dominion status, articulate African opinion is as unanimous against at this stage. And one lesson from India is that what the politically inarticulate intelligentsia think today, their inarticulate masses will support tomorrow. Their weight of opinion in the Federation, taking the population as a whole, is undoubtedly against independence today. The lesson of India, in so far as it applies, would surely be against flouting that opinion by delivering independence into the hands of the white Federal minority until the latter has made partnership such a reality that Africans themselves support the demand for independence. When Federal opinion is, indeed, united for independence, no one can withold it.

Secondly, mistaken and muddled as a "remote-control" British Government may often be in detail, provocative as the irresponsibility of dependent peoples on either side may be during the interim period before full independence is conferred, it was in the end "the man on the spot" in India who was in the wrong and the remote-controllers (in the form of the 1945 Labour Government) who were approximately right in selecting the moment to sever the link In the perspective of history the ten millions displaced and the one million killed in the Punjab, who weighed so heavily on our consciences at the time, will probably seem a small price to have paid for forestalling much worse. May not the same be said of the risks and frustrations of the present witholding independence from the Federation until the white minority has averted by its deeds all possibility of a "South African solution" to its problems with all that that entails?

And the onus is, therefore, on that minority today to take such step as ensure that the Africans want to stay "in"—and not drive them to opt out in resentment and despair, as the Indian Congress ministries of 1937-9 finally drove Jinnah and the Muslim League. Of all the lessons India could teach the Federation, this last is perhaps the most important. The plight of a small minority which permanently alienates a large subject majority is far worse than that of a majority which alienates an important minority.

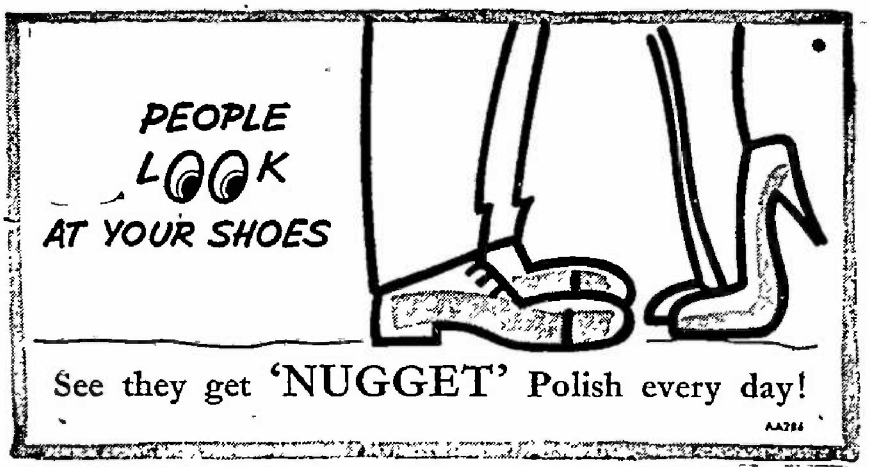

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Three Outstanding Books

Beautifully Printed With Coloured Varnished Jackets And Library Binding

Order for yourself as well as to present them to your DEAR ONES

St. Mira: The Story of Mirabai whose name is a household word in Indian homes, and whose Songs are sung in a million homes everyday. In words at once vivid and soul-stirring, the author portrays the inner spiritual experiences of Mira, the purity of her character and her undismayed courage and heroism. 10/- per copy.

The Face Of The Buddha: Through the pages of this book peeps the radiant face of the Buddha who was essentially, a lover of peace...As the story unfolds, we see the Buddha taking to the waiting multitudes his great message of deliverance from sorrow. 7/6 per copy.

In The footsteps Of The Buddha: The thrilling story of Shanti Deva the greatest poet of Mahayana Buddhism. A King's son, he renounced the throne to walk into the footsteps of his master, —Gautama the Buddha. 5/6 per copy.

(All the three books will be given at a special price of 20s. only)

Order any or all the books from:

H. P. VASWANI,
91 BHULABHAI DESAI ROAD,
BOMBAY, INDIA.

TRADE INQUIRIES INVITED

Cable & Tel. Add. HARGVAN. Phone 29368

P. Hargovan & Co. (Pty.) Ltd.

Earthenware Pickle Jars 3 Gallons 12 6 each F.O.R. Durban
Fresh First Grade Green Ginger 1/2 per lb. " "
Fresh First Grade Garlic 2/- " " " "
Cash with order only.

P. O. BOX 1250.
155|7 Warwick Avenue,
DURBAN.

COMMUNAL UNITY

By Gandhiji

An up-to-date collection of Gandhiji's writings on Unity between Hindus, Muslims Sikhs and others. While defining Unity Gandhiji says:

"Hindu-Muslim Unity means not unity between Hindus and Muslims only but between all those who believe in India to be their home, no matter to what faith they belong."

Foreword by Babu Rajendraprasad.

Price: 25s.

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

World Boycott Of S. Fields Discussed At

THE Annual Conference of the Natal Indian Congress, Durban during the week-end passed a resolution belief that "time has now arrived to consider whether South Africans should not issue a world-wide appeal for an national boycott of South Africa in the field of sports and

Many of the prominent members of the Congress were unable to attend the three-day Conference as they are appearing in the Treason Inquiry and the condition of their bail is that they attend no meetings. The Conference passed resolutions dealing with the Group Areas Act, the Jobs Reservations measures, and on many political questions including apartheid and the forthcoming General Elections.

The resolution dealing with colour bar in sports and culture called upon the incoming executive committee as a matter of urgency to request the South African Congress to go fully into this matter together with "allied democratic organisations, with the object of taking the necessary and appropriate steps to expose to the world the

situation now obtaining fields."

Conference policy of racial in these fields and alarm the effects of proclamations under the Areas Act which made it impossible for people of ent races to have the basis of human equality," and which have far reaching effects field of culture and

After stating that white people in the U starved culturally, the tion said that the R of Separate Amenities ed in 1953 by the had exploded the myth rate but equal whites and non-whites country.

The Conference important decision of Supreme Court of the States of America rightly rejected even the of 'Separate but equal' holding that separate for people on grounds of can never be equal and separation even in leads to psychological quence with serious and mental affects inculcation of a insecurity and inferiority.

Group Areas Strongly

After spending a time on the subject of Group Area, Conference mously issued an urgent the Indian people of "organise all their forces be ever vigilant in order to the imminent threats them under the Group Development Act."

The resolution said that laws "with their never amendments and hosts of clamations have made Donges second only to Verwoerd in the heirachy intent on a totalitarian rule in Union."

Stripped of the frills surrounding these they were nothing but

Portuguese Discrimination Against Indian Passengers

New Delhi.

MRS. LAKSHMI MENON, Deputy Minister for External Affairs, told Parliament that the Indian crew and passengers on the ship Karanja were not allowed to land at Lourenco Marques when the ship arrived at the port recently. The portuguese authorities had informed the Commander that no Indian crew or passenger would be allowed to get down or visit the town.

The order was strictly enforced without exception. Even a supervisor was not allowed to go down and work in the shed.

Mrs. Menon said that no protest had been lodged "as protests with the Portuguese authorities do not produce any results."

Prime Minister Nehru said that whenever occasion arose, reciprocal action could be taken, but very few Portuguese ships called at Indian ports. He did however think it was not good to imitate others in these matters.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

In Cultural And Sporting Indian Congress Conference

and inhuman enactment forming cornerstone of apartheid which sought to impose Afrikaner tribal baasskaap over all the peoples of the country. Under them it would become impossible to have racial contacts based on dignity and equality.

Conference resolved to oppose the implementation of these laws at "each and every stage" and declared that "the Indian people will never be their own executioneers by participating in any way in the implementation of these laws."

General Elections

In the main political resolution Conference expressed the opinion that "one of the most urgent tasks facing South Africa is to defeat the Nationalist Party at the polls in the forthcoming general elections." It called upon all South Africans of all colours to do everything within their power to achieve this objective.

Job Reservation Condemned

Minister de Klerk's job reservations were strongly condemned in a comprehensive resolution dealing with the industrial Conciliation Act and other labour laws. Conference pledged its full-support to the stand taken by the workers in opposing the obnoxious job reservation provisions.

Centenary Celebrations

Conference issued a call to the Indian people to commence organising for the appropriate celebrations in 1960, the anniversary of the arrivals of Indians in South Africa. It stated that the centenary should be marked by the achievement of a "set target in the field of education and cultural advancement." The incoming executive committee was instructed to plan the celebrations through a committee consisting of interested bodies and individuals.

Other Resolutions

Included among the resolutions passed by the Conference were resolutions on housing, civic amenities, hospitalisation, transport and the international question, in which last resolution racial discrimination was condemned as a practice having within it the seats of global conflict.

Election Of Office-Bearers

Dr. G. M. Naicker, was unanimously re-elected President with Mr. N. T. Naicker as General Secretary.

A Call To The Indian People Of Natal

IN a statement to the Press, Dr. G. M. Naicker, said: "It is now well known that on December 10 there will be an International observance of South Africa Day for Human Rights. World figures such as Mrs. Eleanor Roosevelt, Mr. Fenner Brockway M.P., Father Huddleston, Canon Collins and others have chosen December 10 Human Rights Day, as a day appropriate to mark International condemnation of the policy denying political economic and cultural rights to the majority of the peoples in South Africa.

It is significant that this protest is being made at a critical time in the struggle of the non-white people for human dignity and self respect in this country. The Indian people of Natal cannot remain aloof from this world demonstration against tyranny. We must associate ourselves in spirit with these world forces and also mark our strong indignation of South Africa's failure to implement constructive and reasonable proposals made by world bodies for our benefit.

Phone 34-1349 P. O. Box 1549.

MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
33 West Street, JOHANNESBURG.

The Famous Rama Flute Harmoniums

Best Made in India for Quawalic Bhajanic Singer and Bands

NOW ON FOR SALE

Popular size sweet tone, very attractive, complete with case	18	10	0
Standard size Base and Male, very attractive, complete with case	28	10	0
Portable Travelling Style Baja Good for Out-door Party	25	10	0
Coupler Style Loud and Sweet Sound Mohaniton	38	10	0
Leg Press full size complete with extra Swar Bands	48	10	0
Clarinet B/L, just right instrument Indian Bands	18	10	0
Dhil Rubba "The Leader Musical Instruments"	8	10	0
Thubla & Doogi Set to keep in without Thal music sets	8	10	0
Dholak finest of all instruments of Thal (full size)	8	10	0
Tambrone (Kanjari) full size with Gingles Bells	1	5	0

Mouth Organs of all kinds 4/6, 6/-, 7/-, 9/6, & 11/6 each.
Flute Straight & Side Blowing 2/6, 4/6, 5/6, 17/6, 25/- each

LATEST RECORDS—Try Us First. We carry largest variety stock. We repair also all kinds of musical instruments. For terms apply:

Sole Distributors for Union of South Africa:

D. ROOPANAND BROS.
(Established 1932)
Music Saloon and Booksellers.
85 Victoria Street, Durban.
Phone 20707. — P. O. Box 2524.

'OPINION'

(Founded By Mahatma Gandhi In 1903)

For The Moral, Political And Social Advancement Of Indians In South Africa.

Published Every Friday.

Subscription Rates

Payable Always In Advance.

Within the Union £1 10s. 6d. Annually
" " " 15s. 6d. Half-yearly
Outside the Union £1 15s. Annually
" " " 17s. 6d. Half-yearly

Become a Subscriber and persuade your friends to do likewise.

Apply to—

Manager,
Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Bamboo Helps Science In Indonesia

THE versatile bamboo tree which has been traditionally used in Indonesia to make anything from water containers to musical instruments now has a new career ahead of it in nearly a dozen Indonesian science teaching centres.

Bamboo is only one of the ready-at-hand materials which are now being used in Indonesia to construct low-cost laboratory apparatus. With the help of some ingenuity and the assorted hammers, nails and other tools now being supplied to schools on a "100-rupiah" list of equipment, bamboo sections can be converted into force pumps or lift pumps.

This is all part of a new trend in Indonesian science teaching recently reported at Unesco House in Paris by Dr. H. H. Grantham, a Canadian educator who has just completed a technical assistance mission to Indonesia for the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

Practice

As Dr. Grantham put it, the trend consists of science teaching methods which stress "learning by doing instead of sitting and listening." To carry this out, Indonesian educators have opened a Science Teaching Centre at Bandung with apparatus supplied by the United Kingdom under the Colombo Plan.

Equally important is the mushrooming of the Bandung Centre into ten provincial centres offering on-the-job training to science teachers will be opened on the islands of Java, Sumatra, Bali Ambon and Sulawesi (Celebes).

Forty courses for teachers have already been conducted at the Bandung Centre. Nearly 900 teacher-trainees and supervisers have gone through these courses.

Dr. Grantham, a five-year veteran of Unesco technical assistance service, first came to Indonesia in 1952 from Vancouver, Canada, where he served as vice-principal of the Vancouver teacher-training college. Then, from 1954 to 1956, he carried out similar work in science education in Jordan until he returned to Indonesia in August last year.

His career with Unesco, which has already taken him to the Middle East and to South-East Asia, is now bringing him to Africa, where he will head the Unesco mission to Liberia.—UNESCO.

Communist Activity In Ethiopia

A REPORT in the "Kenya Daily Mail" of November 8, 1957 says:

Within about two months more than 100 Yugoslav technicians will be at work on the construction of the new Ethiopian port of Assab, on the Red Sea, the contract for which was signed recently. They will be engaged in the building of two jeties, the first of which it is hoped to complete in two years.

The new port is capable of handling 500,000 tons a year, and up to six ships at one time.

Since the contract was signed, there has been much political activity and the Communists have been spending large sums on advertising in the Ethiopian Press.

The activity has not been entirely directed to economic matters. A group of Ethiopian teachers and librarians have been taken on a free visit to Russia, and Ethiopian delegates attended the youth festival. Groups of musicians and artists from behind the iron curtain have given performances in the new Haile Selassie theatre in Addis Aabba.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade,
38 Market Street,
Cor. Diagonal & Market Sts.
Johannesburg. 'Phone 33-1654.

India's Largest Insurance Company At Your Service

The
New India Assurance
Company Limited

SOLE REPRESENTATIVE IN THE UNION OF SOUTH AFRICA
RUSTOMJEE JALBHOY RUSTOMJEE
140, Queen Street, DURBAN.

FOR SERVICE AND SECURITY
CONSULT US FOR
EVERY TYPE OF INSURANCE

P.O. Box 1610.
Residence: 111, Eleventh Avenue,
DURBAN.

Phones:
Office: 25845
Residence: 36413.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

London Letter

(From Our Own Correspondent)

Federation Crisis Might Start Commonwealth Explosion

Rhodesia

On 25th November the House of Commons here defeated an Opposition motion on the Rhodesia and Nyasaland Federation Bill. Under this Bill the number of seats in the Federal Legislature are increased, the African members being doubled in number and the Europeans increased from 26 to 44. On the face of it this appears to be a move in the direction of increased African representation. In fact it is the reverse. For the Europeans will do most of the electing, and will have a greater say in who goes into the Legislature than they have had hitherto. A great number of sparks have been flying in Britain over this move of the Government throughout the month.

The issue was clarified when the Federation African Affairs Board, which was set up to watch over the interests of the Africans in such cases as this declared that, in its view, the new act was "discriminatory" against the Africans in the Federation. It was always assumed that, if the Conservatives were going to follow the spirit of their proclamations in 1953 when the Federation was forced on the Africans, that the Board's views would be respected and act as a safeguard for African interests. But on this, the first occasion when the Board has declared an act as discrimination, the Tories at Westminster have ignored it.

Selling Pass

In a letter to the "Manchester Guardian" on November 12th, Dr. Rita Hinden, a prominent member of the Fabian Society and one of the country's leading authorities on African affairs, stated that behind the debate on the franchise developments was an even more important thing—"the whole question of whether we are going to permit the transfer of power to the local Europeans and so open the way to a repetition of South Africa's miserable story." She went on to accuse the Government of beginning to "sell the pass". She forecast that if the Tory move went through we might well have a crisis in the Commonwealth in 1960 (when the Federal Constitution comes up for revision) with "Britain, South Africa, and Sir Roy Welensky against Canada, India and the The Rest."

Throughout the month opposition to the Government's proposals has come from all quarters. In the "Manchester Guardian" on 18th November, Mr. J. T. S. Lewis, Executive Officer of the London Branch of the Capricorn Africa Society said: "The Society are thus entirely opposed to the proposals and are convinced that the United Kingdom Government's endorsement of these in spite of the African Affairs Board condemnation, will be a retrograde, unwise and even disastrous step. All who are working to reduce racial tensions in Africa should urge the Government to reconsider.' Even the International Department of the British Council of Churches expressed strong opposition. It felt that the failure to heed the views of the African Affairs Board would further undermine the confidence of Africans in the intention of Britain to see that Europeans in Central Africa were not allowed to build and *apartheid* state out of the Federation. The editorial of the "Manchester Guardian" on the day of the debate in the House of Commons on 25th November said that the Board's case "should have carried more weight at Westminster than in fact it has done."

100 Protest

Nearly a hundred people attended a meeting of protest in London on 25th November. It was sponsored by Mr. Fenner Brockway and was attended by representatives of many colonial groups in London, from Asia and the Caribbean as well as Africa. Besides Mr. Brockway there were two speakers from the Central African Federation. Mr. Kenneth Kaunda, general secretary of the African National Congress from Northern Rhodesia, said the measures were driving the Federation nearer and nearer the South African set-up.

Mr. D. Chisiza, organising secretary of the Nyasaland African Congress, said that Africans were beginning to lose faith. He said that, though the Africans recognised the achievements of the last Labour Government and appreciated the Labour Party's sympathy with the African people, they were often disappointed that, when in power, the Labour actions were so like conservative ones. The latest amendments, he declared, were a grave breach of promise and faith. After the meeting groups volunteered to lobby MPs before the House divided.

In the House itself the Opposition motion was tabled in the names of Mr. Creech Jones and Mr. Griffiths, both former Colonial Secretaries, Mr. James Callaghan and Mr. Brockway. During the debate Mr. John Dugdale, who had been Minister of State for Colonial Affairs in the Labour Government also attacked the Government's policy. But it was to no avail, when the House divided the Government was upheld by 301 votes to 245.

Black Chapter

This has been yet another black chapter in the sorry story of Conservative action with regard to Central Africa. All one can hope is that the Africans in the Federation will have noted that there was considerable opposition in Britain, and that they are not without considerable numbers of white friends in this country. It is further to be hoped that folk in Britain will learn from what has taken place and determine to see that no more steps are taken which will put power into the hands of Central African Europeans at the expense of the African people. There is still time to avert tragedy in Central Africa. Pray God that Britain will seize the opportunity remaining.

Indian Beads Were Currency In Zanzibar 2000 Years Ago

Indian glass beads—believed to be 2,000 years old—were recently found at a beach in Zanzibar, Dr. W. G. N. Van der Sleen, Director of the Royal Anthropological Institute of Holland, said in Allahabad in the course of a lecture at the local museum last week.

Dr. Sleen, who is now on a short visit to India to see the collection of beads in different museums, said that about 2,000 years ago Indian glass beads were used as currency on the East African coast. These beads were believed to have been carried to East Africa by sailors who went along the Indian ocean coast.

FOR
RUBBER STAMPS
AND
PRINTING
CONTACT
STANDARD
PRINTING PRESS
GENERAL PRINTERS
AND
RUBBER STAMP MAKERS
73 BEATRICE STREET, — DURBAN.
PHONE 61006
P.O. BOX 2782
TELEGRAPHIC ADDRESS
"QUICKPRINT"
ESTABLISHED 1927.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Blessings Of Apartheid

By A. P. O'DOWD

THE following is a very interesting item, taken from the Liberal Party's monthly newsletter, "Contact":—

"LET ME JUST EXPLAIN TO YOU," said Jan "That house represents the whole of my father's savings. He paid eighteen hundred pounds for it before the war. It must be worth at least three thousand today. And I've been relying on it all the time. My father told me that I should get it, and that if I wanted to go overseas to specialise, that's where I'd get the money from."

"Yes, I quite understand, Dr. Swart," said the estate agent, "but I've done my best. The house is west of the railway line, and the draft Group Areas plan for Cape Town provides for that whole area to become White. You can't expect any Coloured man to pay three thousand for it, if he may lose it in a few years' time."

"Well, sell it to a White man, then. I don't mind."

"Come, Doctor, you're being a little silly now. The whole street is Coloured—always has been. You can't expect to sell to Whites until the Group Areas proclamations are through. That is, assuming that the area does become White."

"But how long will it be before they make up their minds?"

"Who can say? I'd advise you to hang on for the present. After all, one can specialise in this country now, can't one?"

Jan smiled wanly. "Yes, if you're White."

"But surely—I didn't think there were any restrictions..."

"Oh, there's no colour clause in the Medical Council regulations But you see, the first essential is to get a registrar's job in a teaching hospital, or something with similar scope. And those jobs involve giving orders to White nurses, so they're not for the likes of me."

"I see. Well, as I said earlier, I've got an offer of a thousand. I'am afraid you'll have to take it or leave it."

Jan took the offer. It would mean coming back with nothing, but his wife was a qualified teacher and they could always manage somehow. He completed his arrangements, booked his passage, and applied for a passport. A month went by without any word from the passport office. His sailing date was coming near. He went in to the office to make enquiries.

"Your application has been referred to Pretoria," said the young woman in the office. No, she could not say how soon there would be a decision.

Jan postponed his booking. What could it possibly be? There was the time he had addressed that student meeting, and there had been a detective sitting at the back. His wife was a member of a rather left-wing teachers association. He could not think of anything else. He went to see his former Professor, and the Professor wrote a testimonial for him, which he sent with a letter to the Minister.

Another month went by, and he postponed his booking again. Finally, a letter arrived, on Her Majesty's Service. It read:

"Jan Swart,
Cape Town.

Greetings,

In reply to your letter of the 10th ultimo, I am directed by the Honourable the Minister to inform you that the granting of facilities to you is not to be in the public With regard to your to be informed of any tion against you which may in the Minister's possession, am directed to inform that this request cannot acceded to.

Greetings,
A VAN DER MERWE
Private Secretary.

Hindus Insecure In [illegible] Says British Paper

THE well-known London "The Economist" has cised Pakistan for its failure give its Hindu citizens a sense security. This aspect of the lationship between India Pakistan, the weekly thought, increased the general tension tween the two countries

"The Economist" said: "T Bengal refugees problem been a one-way flow of [illegible] Hindus out of East P[illegible] Greatly to India's credit, there no counter flow of Muslims."

The paper added: "T[illegible] may plead that against a ground of cold war, bullying and injustice in Bengal are inevitable. But argument scarcely suffices Muslims of West Bengal stay put.

MISS TEHMI SORABJEE RUSTOMJEE

has pleasure in announcing that she has been appointed as Agent for:—

NATIONAL MUTUAL LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA LTD.

(INCORPORATED IN VICTORIA, AUSTRALIA,)

ESTABLISHED 1869

A LIFE POLICY WITH THE NATIONAL MUTUAL ENSURES ABSOLUTE SECURITY WITH GOOD BONUSES

Please write or inquire for further particulars:

106 Mansfield Road, DURBAN.

P.O. Box 476. Telephones: 47888.

Telegrams & Cable: "SORABTEM." 47453.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

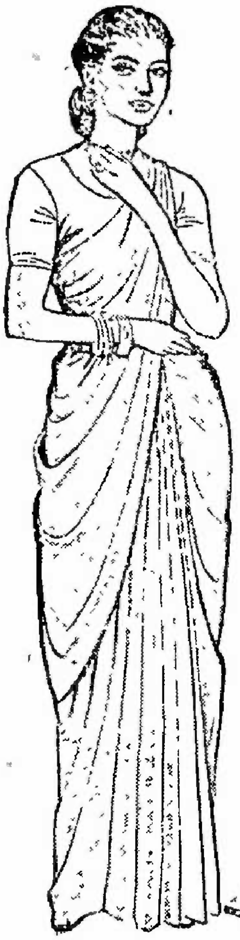

Beauty in colours and weaves in

ROBIA Fabrics by TOOTAL

Beautiful ROBIA Fabrics by TOOTAL are yours in plain or woven colours and in fancy weaves. ROBIA looks and feels as soft as a breeze, yet it washes and wears and wears without losing that fresh and new look. It drapes to perfection. It's marked TEBILIZED—the mark of tested crease resistance; and it's available in 36" and 44"-45" — by the yard or in the famous Sari pack.

Make sure you see the names "Robia" or "a Tootal Product" stamped along the edge of the cloth. Like all Tootal Fabrics, it carries the Tootal guarantee of satisfaction.

TOOTAL BROADHURST LEE CO. LTD: Box 2805, Jhb, Box 1534, Dbn., Box 580, CT

3071-104

MAHATMA GANDHI—THE LAST PHASE

Vol. I

(Introduction by Dr. Rajendra Prasad)

The book deals with the last phase of Mahatma Gandhi's most tumultous career. It very beautifully narrates and interprets his most eventful life-story from the year 1944 up to the completion of his Bihar Mission. The author, the authoritative chronicler and interpreter of Gandhiji's life and philosophy depicts with great delicacy, minuteness and accuracy how Gandhiji's ideals of Love and truth, Fearlessness and Fellow-feeling, were put to their severest tests and how, he waded through amidst the forces of darkness and despair all around and brought life and cheer to the Nation and perceived higher and higher truths himself.

With 44 pages of photographs. Price 32/-

Obtainable from:

'Indian Opinion', P. Bag, Durban, Natal.

Are You a subscriber of "OPINION"

If not, Why not?

If you have liked this issue of "Opinion"—the Way of Gandhi—why not send us this subscription form and so enable us to supply you further issues of the journal without a break...

SUBSCRIPTION ORDER

Please send me a year's issues of "Opinion"

Name ....

Address ....

I am enclosing the subscription amount (Half Year within the Union 15/6; elsewhere 18/6 by ....

Date .... Signature ....

GIFT SUBSCRIPTIONS ORDER

Please send a Half Year's issues of "Opinion" to my following friends, superscribing the copies as under:

"This copy is a gift from ....

1 Name ....
Address ....

2 Name ....
Address ....

3 Name ....
Address ....

I am enclosing the subscription amounts by ....

Date .... Signature ....

"OPINION"
c/o Indian Opinion,
P.Bag, DURBAN.

BOOKS FOR SALE

Eminent Americans—J. T. Sunderland	7	6
Christian Missions—M. K. Gandhi	5	0
Selected Letters I—M. K. Gandhi	1	0
A Discipline For Non-Violence—R. B. Gregg	1	6
Towards New Education—M. K. Gandhi	2	4
Sarvodaya—M. K. Gandhi	5	3
Indian Home Rule—M. K. Gandhi	1	6
Public Finance And our Poverty—J. C. Kumarappa	2	6

Obtainable from:

"INDIAN OPINION,"
P. Bag, Durban, Natal.

Seven Months With Mahatma Gandhi

Being an Inside View of the Non-co-operation Movement of 1921-22

By Krishnadas

Abridged and edited by Richard B. Gregg

Writing of the two volumes of which this is an abridgement Gandhiji wrote: "I have gone through them. And the facts appear to me to be correctly set forth and exhaustively dealt with......The volumes are the only narrative we have of the seven months with which Krishnadas deals."

Price: 12s. 6d.

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

BOOKS FOR SALE

Ramanama—M. K. Gandhi,	2	0
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	0
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	1	3
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	6
Basic Education—M. K. Gandhi	2	6
Bapu's Letters to Mira (1924-48)	7	6
For Pacifists—M. K. Gandhi	2	6
The Educational Philosophy of Mahatma Gandhi —M. S. Patel	8	6
To Women—Amrit Kaur	1	0
Drink, Drugs and Gambling —M. K. Gandhi	5	6
To the Students—M. K. Gandhi	8	6
The Gospel of Selfless Action or The Gita According to Gandhiji (Translation of the Original in Gujarati with an additional introduction and commentary) —Mahadev Desai	8	6
What Is Wrong With Indian Economic Life —D. V. I'. R. V. Rao	3	0
Christianity Its Economy And Way Of Life —J. C. Kumarappa	2	3

Obtainable From :

Indian Opinion,

P. Bag, Durban, Natal.

Books For Sale

Bapu's Letters To Ashram Sisters —By Kaka Kalelkar	2	6
Gandhi Techniques in the Modern World —By Pyarelal	1	6
Gandhi's Challenge To Christianity—S. K. George	2	6
Why Prohibition—J. C. Kumarappa	1	0
My Dear Child—Gandhiji	2	3
My Religion—Gandhiji	4	3
Story Of The Bible—S. K. George	8	6
Hindu Dharma	8	6
A Compass for Civilization—Gregg	6	3
Key to Health—Gandhi	1	6
At the Feet of Bapu—Chandwala	8	6
A Preparation For Science—R. B. Gregg	2	6
Bapu My Mother—Manubehn	1	6
Nature Cure	1	9
Story Of My Life	2	6
Unto The Last	1	0
Communal Unity—Gandhiji	25	0
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Gleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Bhoodan Yajna	2	0

Obtainable From:

"Indian Opinion"

P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings an Utterances)—M. K. Gandhi	10	0
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	15	0
DELHI DIAY—Gandhiji	10	0
A SURVEY OF RACE RELATIONS (1934-51)	5	0
A PROPHET OF THE PEOPLE —T. L. Vaswami	3	6
KRISHNA STORIES —T. L. Vaswani	7	6
A VISION OF FUTURE INDIA—K. G. Mashruwala	2	0
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell	5	0
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	23	0
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyan	2	6
FAMOUS PARSIS	7	6
INDIAN CHRISTIANS —G. A. Natesan	7	6
SEVEN MONTHS WITH GANDHI —Krisnadas	12	6
A RIGHTEOUS STRUGGLE —Mahadev Desai	2	3
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. I.—M. K. Gandhi	15	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. II—M. K. Gandhi	14	0
FROM YERAVDA MANDIR —M. K. Gandhi	1	0
GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6
PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	12	6
TO STUDENTS—M. K. Gandhi	6	0
BAPU—Marry F. Barr	4	0
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0

Obtainable from:

'Indian Opinion,'

P.Bag, Durban, Natal.

Printed and published by Mrs. Sushila Gandhi at the International Printing Press (Phoenix), Private Bag, Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

No. 47 —Vol.-LV.
Friday,
6th December, 1957
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4d.

INDIAN OPINION
ઇન્ડિયન
ઓપિનિયન
મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

મહત્વાકાંક્ષા હમેશા સારી, પણ બીજાનું લઇ લેવાની લાલસા એ આસુરી પણું છે અને તે પતન કરે છે. આ નૈતીક અધોગતી ગણાય અને તેમાંથી ઇર્ષા, દ્વેશ, કલહ અને અંતે પતન થાય છે. મહત્વાકાંક્ષી બનો બીજાનું ભલુ ઇચ્છો લોભ ન કરો.
—રાજાજી.

પુસ્તક ૫૫ મું—અંક ૪૭ તા. ૬ ડીસેમ્બર, ૧૯૫૭. છુટક નકલ પે. ૪

રોડેશીયા અને ન્યાસાલેન્ડની સંયુકત વિદ્યાપીઠ

આવતે વર્ષે જ્યારે આ સંયુકત વિદ્યાપીઠ શરૂ થશે ત્યારે રોડેશીયાના ગોરા વિદ્યાર્થીઓ આફ્રિકનો સાથે સહકાર સાધશે. આથી ફેડરેશનનું મુખ્ય ધ્યેય પહેલે વર્ષેજ કંઇક સફળ થશે એમ માનવમાં આવે છે. આ વિદ્યાપીઠમાં ૭૦ વિદ્યાર્થીઓ હતા અને આવતા વર્ષ માટે ૧૪૦ની અરજીઓ આવી છે. જેમાં ૪૦ આફ્રિકનોની અને ત્રણ હીંદીઓની છે. આમાંની ૩૦ આફ્રિકનોની અરજીઓ સ્વીકારાઇ ગઇ છે.

હાલમાં જે વિદ્યાર્થીઓ રહે છે તેઓ, ગોરા, હીંદી, અને કહ્લર્ડ બધા સાથે એકજ ઓરડામાં રહે છે.

૮૦ ગોરા યુવકોએ આ યુનીવર્સીટીની હોસ્ટેલમાં રહેવા માટે અરજી કરી હતી. પ્રત્યેકને પુછવામાં આવતું કે તેઓ મિશ્ર ઓરડાઓમાં રહેવા ઇચ્છે છે કે, ઇલાયદા. આમાંથી ફક્ત બે જણેજ એમ કહ્યું કે ઇલાયદા ગોરાઓના ઓરડાઓમાં રહેવું તેઓને વધુ ગમશે.

પ્રિન્સીપલે તેઓને કહ્યું કે, અમારી ઇચ્છા તમને સાથે રાખવાની છે કે, જ્યાં તમે ઘણા આનંદમાં વખત પસાર કરશો. અને જ્યારે આવતે વર્ષે સંયુકત રહેઠાણો થશે ત્યારે એકજ ટેબલે સાથે બેસવાનું પણ થશે.

આ સંયુકત વિદ્યાપીઠ શરૂ થશે પછી તેની અસર સમાજમાં અરસ પરસના વ્યવહારમાં સારી પડશે એવી આશા તેના કાર્યવાહકો રાખે છે, જો કે એ ઉદ્દેશથી આમ કરવામાં નથી આવ્યું.

જે અરજીઓ આવી છે તે પરથી ફેડરેશનમાં વસતા ગોરા મા બાપો પાર્ટનરશીપનું ધ્યેય સ્વિકારે છે એમ સાબીત થાય છે.

આમા ભણતા કેટલાક વિદ્યાર્થીઓ આફ્રિકાનસ બોલનારા છે. અને કેટલાક ઇલાયદાપણામાં માનનારા છે છતાં કોઇ આ વિષયપર કદી એક બીજા સાથે ચર્ચા નથી કરતું અને નથી કોઈનું દીલ દુઃખાય એવો એક પણ બનાવ બનવા પામ્યો.

સાઉથ આફ્રિકાથી પણ અરજીઓ આવશે એમ પ્રિન્સીપલ માને છે. પણ કદાચ યુનીયન સરકાર એ લોકોને પાસપોર્ટ નહી આપે.

અમને લેકચરરો તરફથી પણ અરજીઓ (યુનીયનમાંથી) મળી છે.

આ દેશમાં આપણી શું ફરજ ?

એક જાણીતા સમાજ સેવક અને હિતચિંતકને કેટલાક પ્રશ્નો આ દેશની ચળવળ માટે પૂછવામાં આવ્યા હતાં. તેનો જે જવાબ અમને મળ્યો છે તે નિચે આપીએ છીએ.

"સ્થાનીક બળોના સ્પષ્ટ ચિત્રો વિના મારા જેવાની બુદ્ધી તમને રસ્તો બતાવવાની ન ચાલે. પણ એટલુંજ કહી શકાય કે, એમાં જે માર્ગ લેવાય તેમાં ગોરા વિરોધી કે આપણામાંના પણ કાચા માણસો પ્રત્યે દ્વેશ ન હોવો જોઇએ. એટલુ તો સાફ છે કે આ પ્રશ્ન એટલો બધો મોટા અને વિશાળ છે કે, બે મોટા સામ્રાજ્યો વચ્ચે યુદ્ધ ફાટી નીકળે અને ગંભીરતા નિર્માણ થાય તથા ખુવારીઓનું જોખમ ઉઠાવવું પડે તેટલીજ ગંભીરતાથી અને ખુવારીનું જોખમ ઉઠાવીને હીંદી તથા આફ્રિકન પ્રજાઓએ આ પ્રશ્ન લડવાનો છે. કેટલાક લોકોએ જાનમાલને ખોવાનું જોખમ ઉઠાવવાને તઇયાર થવુંજ જોઇશે, અને છતાં ભુલે ચુકે પણ હીંસક પગલું ન લેવા મનમાં ગાંઠ વાળવી જોઇશે. તે વિના સામાન્ય ચળવળથી આ પ્રશ્નનો નિકાળ આવશે એમ માનવાનું નથી. પ્રશ્નની ગંભીરતા પ્રજાના દિલપર કેટલી ઠસે છે તેના પર બધો આધાર છે.

દેશમાં ભાગી આવવાની વૃત્તિ રાખનારા તેમજ અપમાન થાય તોએ છો થઇ, પૈસા તો કમાઇએ છીએ એવું વિચારનારા અને હીંદુ–મુસ્લીમ વાડાઓમાં બંધાનારા આ લડત ચલાવી નહીં શકે. હીંદુ–મુસલમાનોએ હીંદુસ્તાની પાકીસ્તાની વૃત્તિ છોડવીજ જોઇશે જે નીતીએ હીંદુસ્તાનનું અકલ્યાણ કર્યું તેજ નીતિમાં જ્યાં સુધી ત્યાંના લોકો માનતા હશે ત્યાં સુધી તેઓને યશ મળવાનો નથી. એજ રીતે ત્યાંની કાળી પ્રજા સાથે જો મિત્રાચારી ન થાય અને એમનું શોષણ કરવાનું ન અટકે ત્યાં સુધી પણ એને યશ આવવાનો નથી."

"વિશ્વ માનવ"નું નિર્માણ

વિનોબાજી

આપણે એક નવો માનવ નિર્માણ કરવાનો છે જેને વેદમાં "વિશ્વ માનવ" ને નામે ઉલ્લેખ્યો છે. આજે આપણી સામે નાનકડો માનવ દેખાય છે. કોઇ જાતીભેદી, કોઇ ભાષાભેદી, કોઇ પૂરાતનવાદી, કોઇ પંથવાદી, કોઈ રાષ્ટ્રવાદી, અને કોઇ ચોકકસ ધરમવાદી, હોય છે. પાકીસ્તાનમાં હીંદુસ્તાનને ગાળો દેવાય, હીંદુસ્તાનમાં પાકીસ્તાનને ગાળો દેવાય. રશીયા અમેરીકાને ગાળો દે, અમેરીકા રશીયાને ગાળો દે. આવું દેશાભીમાન પણ નથી જોઇતું. એ સંબંધોને તોડે છે. આપણને તો એવી ચિજ જોઇએ છે જે એક બીજાને જોડે. કેરાળમાં ફરતી વખતે પ્રાર્થનામાં ઇશ્વરનું કયું નામ લેવું એની પણ ચીંતા થઇ પડી. રામ નામ લઇએ તો મુસ્લીમ યા ઇશાઈને ન ગમે. ઇશુનું નામ લઈએ તો હીંદુ–મુસ્લીમને ન ગમે. આના કરતાં તો નાસ્તિકો સારા કે જેઓ એક મંચપર ભેગા થઈ શકે છે. આવો કેવો આપણો ઇશ્વર કે જે આપણને ભેગા કરવાને બદલે જુદા કરે? ધર્મને નામે પણ હૃદયને સંકુચીત કરી દીધુ. જાતી, ભાષા, રંગ, ધર્મ, પંથ, પક્ષ બધાજ ભેદો આપણને તોડનારા બન્યા, સાધનાર કોઇજ નહી, અને આપણે સંકુચીત બની નાના માનવ થતાં ગયા. આપણને નવો "વિશ્વ માનવ" સર્વોદયની ભાવનાથી મળવો જોઇએ.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૬ ડીસેમ્બર, ૧૯૫૭.

નેશનાલીસ્ટને એનીજ દવા આપો

નોવેંબર પહેલીથી ગ્રૃપ એરીયાઝનો અમલ જે રીતે શરૂ કરવામાં આવ્યો છે તેપરથી નેશનાલીસ્ટ સરકારની અમાનુષી મનોદશાનો આપણને ખ્યાલ આવે છે. આ કાયદા મુજબ હવે પછી જો કોઇ પણ માણુસ બીજી જાતી માટે નકકી કરાયલા લત્તામાં રહેશે તો તે ગુન્હેગાર ઠરશે.

ઉપર ઉપરથી જોતા આપણને આની ગંભીરતા ન જણાતા ફક્ત એમજ લાગશે કે, બીજા કાયદાઓ જેવો આ પણ એક કાયદો છે. પણ સરકાર જે ચિજ "નેટીવ લોઝ એમેન્ડમેન્ટ એક્ટ" થી નથી કરી શકી તે આ કાયદા દ્વારા સફળ કરવા ઇચ્છે છે.

આ કાયદાથી બધી જાતીઓ માટે સંયુકત સંસ્થાઓ, કલબો, કે હોટેલે હશે તે બધા હવે બંધ કરવામાં આવશે એ વાત તો ચોકકસ છેજ. પણ એ લોકો આટલેથીજ નહીં અટકે. આ કાયદાના અમલથી બધી જાતીઓને ઇલાયદા પોત પોતાના વાડામાં ગોંધવામાં આવશે અને તેમ કરી તેઓને આગળ આવવાના બધા માર્ગો રૂંધી લેવામાં આવશે. તે ઉપરાંત ખાસ કરી આ કાયદાથી જે હીંદી કોમ આજ સુધી આર્થીક રીતે ઘણી ઉન્નત થઇ છે તેને ભાંગી પાડી અવનત કરવા સરકાર ઇચ્છે છે.

આ બધાના મુળમાં તો એજ છે કે, આ દેશમાં હીંદીઓની સ્થીતી એવી નબળી અને મુશીબતો ભરી કરી દેવામાં આવે કે જેથી વગર કહેજ તે લોકો હીંદ ચાલ્યા જાય. આ પરથી આપણે બધાએ એક વાત સમજી લેવાની ઘણી જરૂર છે અને તે એ કે, સરકારનો આ ઇરાદો ફકત હીંદીઓ માટેજ નથી. આ તો ફકત શરૂવાત હીંદીઓથી કરવામાં આવી છે. કારણ કે, તેઓ નબળા છે અને તેઓની સંખ્યા ઓછી છે.

આફ્રિકાનરોએ એટલું તો નકકી કરીજ લીધુ છે કે, આફ્રિકાનરો માટેજ ઉપરીપણું કરવા આફ્રિકા અનામત રાખવાનું છે. એ માર્ગે જતા રસ્તામાં જે કાંઇ અડચણો આવશે તે બધાને સાફ કરતા તેઓ આગળ વધતા જશે. પહેલો પ્રહાર હીંદીઓને નશીબે આજે આવ્યો છે. કારણ એમને ઉખેડી નાખવા ઘણા સહેલા છે. આ પછી અંગ્રેજ પ્રજા અને યહુદી પ્રજાનો વારો આવશેજ અને તે સમય અમને હવે બહુ દુર નથી જણાતો.

> **કેપના ગ્રાહકોને વિંનતી**
>
> વાચક !
>
> આપ 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન' વાંચો છો. હવે ૧૯૫૭ લગભગ પુરૂ થવા આવ્યું છે. કેપના ઘણા ગ્રાહકોના લવાજમ બાકી છે. આ અઠવાડીએ અમારી ઓફીસેથી બીલો રવાના થયા છે. જો બીલ મળતાજ આપ આપની ચેક મોકલી આપશો તો અમારા કામમાં આપની ઘણી મદદ થઇ સમજીશું.
>
> આશા છે અમને નિરાશ નહી કરો. આભાર.
>
> વ્યવસ્થાપક
> 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન'.
> સુશીલા ગાંધીના
> જયભારત.

આફ્રિકાનર માને છે કે, જો તેમને સુખ ચેનથી આ દેશમાં રહેવું હોય તો બાકી બધાને આર્થીક રીતે લંગડા પાંગળા કરી નાખવાં જોઇએ. જો આ પરીસ્થીતીનો સામનો આફ્રિકાનર સામે બધા એકત્ર થઇને કરે તો આફ્રિકાનરની શકતી કરતાં તેમની સંગઠીત શકતી ઘણી વધુ થાય.

આજે અમારે મતે હવે એવો વખત આવી લાગ્યો છે કે, બધાએ એક મત થઇ આ સરકારનો અસહકાર કરવો જોઇએ. એ શિવાયની ભાષા આ સરકાર નહિ સમજે. આથી જયાં જયાં સરકાર સામે વિરોધો અને બળજબરી કરી શકાય ત્યાં ત્યાં તેમ કરવાની આજે ઘણી જરૂર છે. વર્ષોથી નેશનાલીસ્ટો આફ્રિકામાં જબરજસ્તીનું રાજ ચલાવી રહ્યાં છે. આથી એમની બનાવટની દવા આજે એમને પાવામાં આવે તો ખોટું નહીં.

આ અસહકાર ખાસ કરીને યુનીયન બહારથી આવવો જોઇએ. આપણે જોઇ શકીએ છીએ કે, સર લોરેન્સ ઓલીવીયર જેવી પ્રખ્યાત વ્યકતીઓ પોતાનો વિરોધ બતાવતાં થયા છે. ઇલાયદાપણાના ભોગ બનેલા એવા અમે આ માટે તેમનો આભાર અહીં વ્યકત કરીએ છીએ.

બીન-ગોરાઓએ પ્રત્યેક સ્થળ કે રમત ગમત કે સંસ્થા જયાં પણ રંગભેદ પોશાતો હોય ત્યાં ત્યાં તેનો સાવ અસહકાર કરી તેનો વિરોધ બતાવવો જોઇએ. ન્યાય પ્રેમીઓએ આને રાષ્ટ્રીય લડતનું રૂપ આપી એને વધુ પ્રજવલીત કરવી જોઇએ. ત્યારે જ નેશનાલીસ્ટોની જાડી બુદ્ધીમાં અજવાળું થશે અને જાગૃત થશે.

ગોવાનો કેસ આંતરરાષ્ટ્રીય અદાલતે

પોર્ટુગલે આંતરરાષ્ટ્રીય અદાલતમાં માગણી કરી હતી કે એમના કેસનો તેઓ ન્યાય કરે, આ કોર્ટે એમની અપીલ સ્વીકારી હતી. આ અદાલતના જજોમાંના એક જાણીતા જજ મી. એમ. સી. ચાગલાએ, પોર્ટુગલના કેસ ઉપર અભીપ્રાય આપતાં જણાવ્યું હતું કે: "પોર્ટુગલનું એમ કહેવું છે કે, દાદરા અને નાગર હવેલી નામના બે નાના ગામડાઓ કે જેને, પોર્ટુગલના તાબામાંથી મુકત કરી સ્વતંત્ર કરાયા છે, એ બે ગામડાઓ માંથી હીંદ સરકારે એમને પસાર થવાનો હક આપવો.

મી. ચાગલાએ આ બાબતમાં, વધુ ઉંડા ઉતરતાં જણાવ્યું કે, પોર્ટુગલ સરકાર જે જમીન ઉપરથી પસાર થવાનો હક માગે છે, એ ભૂમી હીંદની હદમાં આવે છે. તેથી જો આ રીતે પોતાના રાજયની ઉપરથી પરદેશીઓને પસાર થવાનો હક આપવા રાજી હોય તોજ તે આપી શકે અને મનાઇ પણ કરી શકે. પોર્ટુગીઝ સરકાર દમણ અને દાદરા અને નાગર હવેલી વચ્ચેના પોર્ટુગીઝ ગામો સંકળાય તેથી હીંદમાંથી પસાર થવાની પરવાનગી હીંદ સરકાર પાસે માગે છે.

મી. ચાગલાએ જણાવ્યું કે જયારે કોઇ પણ રાજય બીજા સામે, આ અદાલતમાં પોતાનો કેસ દાખલ કરે ત્યારે, એમને વિચારીને એમ કરવું જોઇ. દાખલ કરતાં પહેલા એ રાજયે એ જાણી લેવાની ઘણી જરૂર છે કે, એ જે માગણી કરે છે, એ ન્યાયી છે? કોઇપણ અદાલત એવો ન્યાય નજ કરી શકે જે હારનારા પક્ષને પણ સ્થળાંતર થતાં કોઇકવાર વારો આવતાં તે ન્યાય ન જણાય. આજે પોર્ટુગલે જે માંગણી કરી છે, તે જો આ અદાલતમાં તેઓ, પોતાનો કેસ જીતી જાય તો પણ, હીંદની સરકાર, એનો અમલ નહીં કરી શકે. જો આ અદાલત પોર્ટુગીઝને આ જમીન ઉપરથી પસાર થવાનો હક આપે, તો હીંદની સરકાર ને ભય રહે કે, આ હકનો તે કેટલી હદ સુધી ફાયદો ઉઠાવશે. શું, પોર્ટુગીઝ સરકારને, દમણ, દાદરા અને નાગર હવેલીમાંથી લશ્કરને જવા આવવાની છુટ આપી શકાય? અને શું તેઓ પોતાની બધી યુદ્ધની સામગ્રીઓ પણ આમ લઇ જઇ શકે? તેઓ પોતાની રાજધાનીમાં હુલ્લડ અથવા બળવાને રોકવા અથવા દાબી દેવા હવાઇ જહાજો વિગેરે, હીંદની જમીન ઉપરથી લઇ જવાનો હક પણ શું મેળવવા ઇચ્છે છે? કે પછી આ પસાર થવાનો હક ફકત રાજદુતો અથવા, નાના લશ્કરને, પોર્ટુગીઝ રાજયમાં શાંતી સ્થાપવા માટે જવા દેવા માટે જ જોઇએ છે?

આ સવાલો ઉપરથી આપણે જોઇ શકીએ છીએ કે, પોર્ટુગલને કાયદેસર રીતે આ માંગણી કરવાનો કોઇ પણ હક નથી. આ સવાલનો ઉકેલ એક બીજા સાથે વાટાઘાટ કરીનેજ લાવી શકાય. અદાલત, કોઇ પણ દેશ ઉપર આવા સવાલમાં પોતાની હકુમત ન ચલાવી શકે. જયારે કોઇ પણ રાજય એવા હકની માંગણી કરે જે કાયદેસર પણ ન હોય ત્યારે (અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૫૩૪)

ઘાનામાં કોકો ઉદ્યોગનો સ્થાપક

૧૯મી સદીમાં કોકોના ખેતરો ઉપર બીજા આફ્રિકન મજુરો સાથે કામ કરનાર ટીથો કયુશી કે જેઓ મંપોન્ગાથી આવ્યા હતાં અને ઘાનામાં વસ્યા હતાં, એઓ જો કે અભણ હતાં છતાં, એમના સ્વપ્નો ઘણા ચોખ્ખા હતા. જ્યારે તેઓ ખેતરનો ચાસ પાડતાં અથવા કોકોના બી વેરતા, જ્યારે લણણી વખતે બાસકેટો ભરી કોઠારોમાં માથે મુકી કોકો વહી જતાં, અને મજુરીના નાણા ચુકવાય તે દિવસે તેઓનું ધ્યેય ધીમે ધીમે રૂપ લઇ રહ્યું હતું.

૧૮૭૦માં જ્યારે ચાર વર્ષની મજુરી પછી પાછા પોતાને વતન મંપોન્મા જતા તેઓ મુઠીભર કોકોના બીયા છાની રીતે તેના માલીકની રજા વગર સાથે લઇ ગયા હતા. કોકો બહુ જલદી ઉગી નથી નિકળતો એ ટીથો જાણતો હતો જમીન ખોદી સાફ કરી બી વાવી તે પરીણામની વાટ જોતો બેઠો.

પડોશીયો તેને ઠપકો આપતા કે નમર મફતનો સમય બરબાદ કરે છે પણ ટીથો જાણતો કે કોકોને ઉગતા કેટલો સમય લાગે છે. ૧૮૮૩માં એ એક આનંદનો દીવસ હશે કે જ્યારે ટીથોએ પોતાના/ કુટુંબને કોકોના પહેલા ફળો ઝાડ ઉપર બેઠેલા બતાવ્યા.

ટીથોનું સ્વપ્ન ખરૂં પડયાના ખબરો બધે જલદી ફેલાયા. પોતાનીજ ભુમીમાં કોકોની ખેતી કરવામાં એને સફળતા મળી. તેના આ પગલાથી ભાવીમાં તેના દેશની આર્થીક અને ઉદ્યોગીક આબાદીના બીજ હતા એ તે જાણતો નહોતો? સરકારે તેમાં રસ લીધો અને વધુ બીયાઓ મંગાવવામાં આવ્યા અને ૧૮૮૫માં ઘાનાએ પોતાની કોકોની નિકાશ લંડનમાં પહેલીવાર કરી તે ૧૨૧ રતલની હતી. ભાવ રટલીંગ ૬ પાઉંડ હતો.

૧૯૧૭ના સરકારી હેવાલમાં ટીથો અને તેના દેશવાસીઓનો ઉલ્લેખ ઘાનાના ગવરનરે કર્યો છે અને વધુ છે કે, "૧૮૯૧માં ૮૦ રતલ કોકોની ઉપજ હતી તે ૧૯૦૧માં ૯૬૦ ટન થઇ હતી અને તેની આવક ૪૨૮૨૭ પાઉંડ આવ્યા હતાં. અને ૧૯૧૧ સુધીમાં દુનીયાની જરૂરીયાતનો ત્રીજો ભાગ ઘાના પુરૂ પાડતું થયું"

ટીથોનો ઉદ્યોગ આજે પણ ચાલુ છે અને તે સાવ આફ્રિકન ઉદ્યોગ છે અને ઘણા મોટા પ્રમાણમાં તે કોકોનું ઉત્પાદન કરે છે. તે શીવાય ગોરાઓની માલીકીના ફાર્મો છે. ટીથો પોતે મરણ પામ્યો છે પણ એનાં આ સાહસની અસર તેના દેશપર કેટલી થઇ છે એ આજ સુધી કોઇને ખબર નહોતી.

મી. પેટનના પગલાથી ખળભળેલું ડરબન

મી. એલન પેટને ઇન્ટરનેશનલ આર્ટ લીગના પેટન થવાનું અવગણી બીજાઓને પત્રો લખી આ લીગ રંગભેદને પોશે છે એમ જણાવ્યું હતું. એને પરીણામે ઠીક ઠીક ખળભળાટ ડરબનમાં થયો છે.

લીગના ચેર લેડીએ એ પગલાને અવગણ્યુ છે અને પેટનને વગર વિચાર્યું ઉતાવળુ પગલુ ભર્યું છે એવો આક્ષેપ મુકયો છે. વધુમાં તેઓ કહે છે કે "આ લીગમાં પ્રખ્યાત આંતરરાષ્ટ્રીય કળા કારોએ સહકાર આપ્યો છે. (આંતરરાષ્ટ્રીયનો અર્થ ફકત ગોરા આંતરરાષ્ટ્રીય.)

આફ્રિકન કોંગ્રેસની યુથ લીગ અને ઇન્ડિયન કોંગ્રેસ યુથ લીગે તથા લીબરલ પક્ષે એલન પેટનને પોતાનો પૂર્ણ ટેકો આપ્યો છે.

આર્ટ લીગની ચેર લેડીના આક્ષેપનો જવાબ આપતા મી. પેટન કહે છે કે,

હું ચોખ્ખુ કરવા માગું છું કે. આંતરરાષ્ટ્રીયનો અર્થ દુનીયામાં બધા કરે છે તેવોજ હું કરૂં છું ગોરાઓ કરે છે તેવો નહી.

લીગના ધારા ધોરણમાં સ્થાપકે લખ્યું છે કે આની સ્થાપનાનો ઉદ્દેશ બધી કળાના ક્ષેત્રમાંથી યુવાનોને ભેગા કરી કળાને સમૃદ્ધ કરી દેશને આબાદ કરવાનો છે." આનો અર્થ થાય છે કે આ બધા માટે ઉઘાડી છે.

ચેર લેડીના છાપામાં પ્રસીદ્ધ થએલા નિવેદનપરથી જણાતું હતું કે, મી. પેટને આ પગલુ ભર્યું તે પહેલા તેમની સાથે તેઓ સંસર્ગમાં નહોતા આવ્યા. પણ મી. પેટન કહે છે કે, મેં "તેઓને એક પત્ર લખી જણાવ્યું હતું કે લીગે યા તો રંગભેદને મુકવો યા "આંતરરાષ્ટ્રીય" શબ્દને મુકી દેવો જોઇએ." જવાબમાં તેઓએ જણાવ્યું હતું કે તેઓ પોતાની કમીટી મીટીંગ સમક્ષ આ સવાલ મુકશે.

બાદમાં તેઓએ પરીણામ જણાવતાં જણાવ્યું કે "આંતરરાષ્ટ્રીય"નો અર્થ "આંતર કોમી" નથી થતો.

અંતમાં 'નાટાલ મરકયુરી'ના ખબરપત્રીના પ્રશ્નના જવાબમાં પેટન કહે છે કે, "તમારા પત્રે પણ મારા ઉપર ઠીક હુમલો કર્યો છે પણ હરકત નહિ. હું મારી રંગભેદની ચળવળને પડતી નથી મુકવાનો."

'શ્રેષ્ઠ સુખી'નું પદ કોને આપીશું?

અમારી આસપાસમાં ઘણાં કુટુંબો રહે છે. એ બધામાં સહુથી સુખી કોણ છે એની એક વાર રસીક ચર્ચા ચાલી હતી.

પ્રબોધભાઇ ને કમલિનીબેનનું ઘર મજાનું છે, બે બાળકો તંદુરસ્તને ચબરાક છે. પ્રબોધભાઇની નોકરી સારી છે ને કમલિનીબેન સામાજીક કાર્ય કરે છે. પણ બન્ને વચ્ચે મનનો બહુ મેળ નથી એટલે એમને બેઇ 'સહુથી સુખી' તરીકેની પદવી અમે આપી શકયા નહિ.

પછી શીલાબેન ને રમણીકભાઇનો વારો આવ્યો. તેમને પણ વડીલોની કટકટ નહોતી, સમજણભર્યું ઘર હતું ને નાનાં બન્ને બાબા આનંદી ને ગમે તેવા હતા. પણ તેમની આર્થીક સ્થિતિ તંગ હતી ને એને કારણે તેઓ ઘણી વાર પોતે અમુક વસ્તુઓ નથી ખરીદી શકતા કે અમુક કામ કથી કરી શકતા એ વાતનું દુઃખ અનુભવતા.

ધર્મવીરભાઇ ને નીલાબેનનું સંયુક્ત કુટુંબ હતું. ધર્મવીરભાઇના બા–બાપુજી સાથે હતા, મોટાભાઇ ને ભાભી પણ હતા. મોટાભાઇને ત્યાં તેમજ તેમને પોતાને ત્યાં બાળકો હતાં. એકંદરે બધુ સારૂં હતું. આર્થીક સ્થિતિ પણ સારી હતી ને પરસ્પર સહુને સદભાવ હતો, પણ વડીલો જરા જૂનવાણી હતા ને નીલાને તેઓ કામ કરવા માટે બહાર જવાની ના પાડતા, આથી નીલાના મનમાં ખુબ અસંતોષ હતો. પરિણામે ધર્મવીરભાઇ પણ અસંતોષી હતા.

પછી તો અમે ઘણાં કુટુંબોનું નિરીક્ષણ કરી જોયું, નજીકનાં ને દુરના સગાં, ઓળખીતાં ને અણઓળખીતાં. પણ બધાયને કાંઇક ને કાંઇક તકલીફ તો હતી જ. સાધારણ રીતે તેમને 'સુખી નથી' એમ ન કહેવાય, પણ 'શ્રેષ્ઠ સુખી' તો તેમને નજ ગણાવી શકાય.

અચાનક, અમારી ચર્ચા દરમીયાન અમને વારંવાર ચ્હા–નાસ્તો ને શરબતના પ્યાલા આપી રહેલી બાઇએ કહ્યું: 'હું મારી વાત કહું? તમે આ બધી વાત કરો છો ત્યારે મને પણ મારા ઘરની વાત કહેવાની ઇચ્છા થઇ આવે છે, કારણ કે મને લાગે છે, અમે ઘણાં સુખી છીએ. મારો વર એક મોટા બંગલામાં માળી તરીકે કામ કરે છે ને એને ૮૦ રૂા. મળે છે ૪૦ રૂા. હું મેળવું છું. અમારી નાની ખોલીમાં નળ ને બારી બંને છે. મારો છોકરો રામ નિશાળે ભણવા જાય છે. અમે લોકો રોજ રાત્રે ખુબ હસીએ છીએ ને વરસમાં એક વાર, હોળી ને દિવસે, રજા રાખીએ છીએ, ખુબ રમીએ છીએ ને રાતે સિનેમા જોવા જઇએ છીએ. અમને બીજી કશી ચીંતા નથી.'

થોડી વાર સુધી બધાં શાંત રહ્યાં. છેવટે અમારા ઘરની સૌથી નાની સભ્ય મીનાએ ધીમેથી કહ્યું: 'મને લાગે છે, શ્રેષ્ઠ સુખીની પદવી આપણે આપણી બાઇને જ આપવી પડશે!'

એનો વિરોધ કરવાનું અમારી પાસે કોઇ કારણ નહોતું.

('જન્મભુમી'માંથી)

સુભાષિત

(સં. ચક્રધારી)

મન વચન ને કર્મથી હોય એક મહાત્મા,
અંતર પાડે મનવચનકર્મ તે હોય દુર્જનાત્મા!
પ્રાણ વહાલો આપણને, છે ત્યમ પ્રાણીને,
સજ્જન દયા બતાવે, ન ભેદભાવ રાખીને!
ઉદ્ધાર કરવો આત્માનો, કરવો કદી ન વિનાશ
તું જ તારો મિત્ર ને તું જ તારો દુસ્મન!
દુઃખ પામે વશેન્દ્રિય, સુખ પામે જીતેન્દ્રિય,
માયાનો માનવી, પછી ગ્રહે ગમે તે ય!
સાગર બુડંતા નીકળે, જો કુચ્છ તારા હોય,
મોહ સાગરમેં ડુબ ગયે, તો તરી ચુકેન કોય!

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

વિવિધ વર્તમાન

મી. એલન પેટનને ટેકો

મી. એલન પેટને ઇન્ટરનેશનલ આર્ટ લીગમાં પ્રવર્તતા રંગભેદને કારણે તેમાં પેટ્રન તરીકે પોતાનું નામ ન આપી અને બીજાને પણ ન આપવા સમજાવવા જે પત્રો લખ્યા હતાં અને જેને પરીણામે રાજીનામા બે જણાએ આપ્યા હતાં. તેને ટેકો આપતાં સાઉથ આફ્રીકન ઇન્ડિયન કોંગ્રેસ અને સાઉથ આફ્રિકન કોંગ્રેસે એક સંયુક્ત નીવેદન બહાર પાડતાં જણાવ્યું છે કે;

"ઇન્ટરનેશનલ આર્ટ લીગમાં રંગ ભેદ હોવાથી તે લીગનો તમે પેટ્રન ન બની જે વિરોધ કર્યો એને માટે તમને અમે ઘણા ધન્યવાદ આપીએ છીએ. અને તમારા પગલાને બધાવી અમારો ટેકો જાહેર કરીએ છીએ.

હોસ્પીટલમાં બીન-ગોરા વિભાગ

પ્રીટોરીયાની હોસ્પીટલમાં બીન-ગોરા વિભાગમાં આવેલા આદમ કાસીમ વોર્ડના હીંદી ડોકટરોને પોતાના ખાનગી દરદીઓને તપાસવાની દેવાની કરેલી માગણી બીજીવાર હોસ-પીટલ બોર્ડે ૨૬મી નવેંબરના મળેલી મીટીંગમાં નકારી છે. ૧૯૫૪માં પહેલીવાર નકારવાના કારણમાં દર્શાવાયેલું કે ગોરી નર્સો બીન-ગોરા ડોકટરો નો હુકમ સ્વીકારવા રાજી નથી જેથી બીન-ગોરો સ્ટાફ તઇયાર થયા પછી હીંદી અગર આફ્રિકન ડોકટરને તેમના ખાનગી દરદીઓને હોસ્પીટલમાં તપાસવા દેવાશે. અત્યારે બીન-ગોરો સ્ટાફ શરૂ થયેલો છે જેથી પરવાનગી ફરીથી મંગાઇ છે પણ બોર્ડે જણાવ્યું છે કે એ સ્ટાફ માત્ર અજમાયેશ તરીકે જ છે કદાચ બદલવો પણ પડે. બોર્ડના પ્રમુખ મી. એચ. ડી. બ્રુઇને જણાવ્યું છે કે ડોકટરોની અપીલ પર બોર્ડની સહાનુભૂતી છે પણ સંજોગો સાનુકુળ નથી.

પુર્વ અને પશ્ચિમના હસ્ત ઉદ્યોગો

'લંડન એશીયાને કહે છે' એ બી.બી. સી.ના કાર્યક્રમ પરથી હીંદના હસ્ત ઉદ્યોગના કુશળ કાર્ય કર શ્રીમતી રીબા મેનન કે જેઓ પશ્ચીમના હસ્તક ઉદ્યોગનો અભ્યાસ કરવા ખાસ યુરોપ ને પ્રવાસે ગયા છે તેઓએ જણાવ્યું હતું કે; આજ સુધી નહોતો એવો લંડનનો હસ્ત ઉદ્યોગ વિવિધ કળાઓ થી ખાલેલો હું જોવું છું. જ્યારે મેં એ હસ્ત ઉદ્યોગના મથાની મુલાકાત લીધી હતી ત્યારે મારા અંતરની મૌન અંજલી જેઓએ આ સુંદર કૃતીઓ નિર્માણ કરી હતી તેઓને આપ્યા વગર રહી નહોતી શકી. પુર્વના રંગોને પશ્ચીમના વેશમા આવકારાયલા જોઇને મને ઘણો જ હર્ષ થયો છે.

ફ્લુનો આયુર્વેદીક ઉપચાર

આયુર્વેદના ડીરેકટર એક નિવેદન માં જણાવે છે કે રાત્રે સુતી વખતે લગભગ અર્ધી તોલા જેટલી સુંઠ અર્ધી થી એક તોલા જેટલાં ગોળમાં મેળવી ને ફાકવાથી તથા ઉપર એક પ્યાલો ગરમ પાણી પી જવાથી ઇન્ફ્લુએન્ઝા થતો અટકાવવામાં ઘણું મદદરૂપ થશે જેઓને દુખાવા કે બળતરા સાથે ઓછો પેશાબ થતો હોય કે કમળો અથવા હરસ હોય તે સીવાયના બધા લોકો આ ઉપાય કરી શકે છે.

ગૃહપ્રધાન ડો. ટી. ઇ. ડોંગીસ

યુનીયનની નવ મુખ્ય મ્યુનીસીપાલીટીના મેયર, ટાઉન કલાર્ક વગેરે ની પ્રીટોરીયા ખાતે નવેંબરના છેલ્લા અઠવાડીયામાં ગૃહ પ્રધાન ડો. ટી. ઇ. ડોંગીસે બોલાવેલી ગ્રુપ એરીયા એકટ માં સુચિત સુધારા અંગેની કોન્ફરન્સ માંથી ૨૫મી નવેંબરે ઇરટ લંડનના મેયર કાઉન્સીલર એ. એડલસને પાછા આવતાં તે મીટીંગ અંગે કશું પણ બહાર ન પાડવાની ડો. ડોંગીસે કરેલી સુચના વિદિત કરી હતી. તો પણ એટલું કહેલું કે સીટી કાઉન્સીલે સ્થાનિક નીતી દખલગીરી થાય તે માટે વિરોધ દર્શાવ્યો હતો. આ કોન્ફરન્સમાં હાજરી આપી પાછા વળેલા કેપટાઉન સીટી કાઉન્સીલના પ્રતિનિધિ મી. એ. એચ. હોનીકમેન એમ. પી. સી. એ એક છાપાના પ્રતિનિધીને ૨૫મી નવેંબરે કહ્યું હતું કે, ગ્રુપ એરીયા એકટમાં કરવા ધારેલા સુધારાથી દક્ષિણ આફ્રીકાની મ્યુનીસી પાલીટીની સ્વતંત્રતા ઉપર કાપ પડશે. હજુ વખત વહી નથી ગયેલો આ વર્ષની આખર સુધીમાં સ્થાનિક સત્તાઓ તરફથી લેખીત રજુઆતો સ્વીકાર વાનું ગૃહ પ્રધાને કબુલ કરેલું છે જેથી દરેક મ્યુનીસીપાટીએ આ બાબત ને અગત્યતા આપવી ઘટે છે.

પાકીસ્થાનમાં હીંદુ સલામત નથી

લંડનના જાણીતા અઠવાડીક "ધી ઇકોનોમીક"માં લખ્યું હતું કે, "પાકીસ્તાન તેની હિંદુ વસ્તીને સલામતીની બહેંધરી આપવામાં નિષ્ફળ ગઇ છે. આથી બન્ને દેશ વચ્ચેનો સંબંધ ઘણો તંગ રહે છે.

વધુમાં આ પત્ર કહે છે કે, બેંગાલ ના નિરાશ્રીતોનો સવાલ એક તરફી પ્રવાહની જેમ પુર્વ પાકીસ્તાનમાંથી ભય પામેલા હીંદીઓનો વહી રહ્યો છે. હીંદ વિશે કહેવું જોઇએ કે તેના મુસ્લીમોનો પ્રવાહ બીજા દેશોમાં જતો કોઇએ જાણ્યો નથી.

પાકીસ્તાન કદાચ એમ કહે કે, થંડા યુદ્ધની પુર્વ ભુમીકાને પરીણામે, કોમી સતામણીઓ અને અન્યાયી વર્તન અટકાવી સકાતું નથી." આ કારણ સાવ પાંગળું લાગે છે જ્યારે પશ્ચિમ બંગાલના મુસ્લીમો ત્યાં રહ્યાં છે."

નાટાલના હીંદીઓને સાદ

એક પ્રેસ જોગા નિવેદનમાં ડો. નાયકર જણાવે છે કે, "બધાને જ ખબર છે કે ડીસેમ્બર ૧૦મીના "માનવ હક-સાઉથ આફ્રિકન દીન" મીસીસ રૂઝવેલ્ટ વિગેરે પ્રતિષ્ઠીત નરનારીઓના કહેવાથી સમસ્ત જગતમાં ઉજવવા માં આવનાર છે. આમાં ફાધર હડલ સ્ટન, કેનન કોલીન્સ વિગેરે છે."

જ્યારે બીન ગોરાઓ માનવ હકક માટે અને સ્વમાન માટે આ દેશમાં લડી રહ્યા છે ત્યારે આ અપીલ કરવા માં આવી છે એ ઘણી સમય સરની અને મહત્વની છે. રંગભેદ સામેના દુનીયાના આ પોકાર સામે નાટાલના હીંદીઓ ચુપ નહિં બેસી રહી શકે. આપણે આપણી આત્મશકતીથી એમ ને સાથ આપવો જરૂરી છે.

એંગ્લો અમેરીકન કોરપોરેશનના ચેરમેન

હીરાના રાજા તરીકે ગણાયેલા એંગ્લો અમેરીકન કોરપોરેશનના ચેરમેન સર એર્નેસ્ટ ઓપનહીમરનું હદય ના હુમલાથી તેમના જોહાનીસબર્ગના નિવાસાલયમાં ૭૭ વર્ષની ઉમરે ૨૫મી નવેંબરની સવારે અવસાન થયું હતું. તેમનો જન્મ જર્મનીના ફ્રીડબર્ગ શહેરમાં ૨૨મી મે સને ૧૮૮૦ માં થયો હતો. ૧૬ વર્ષની વયે લંડન ની એક હીરાના વેપારીની પેઢીમાં આરીસબોય તરીકે કામ કરેલું.. ભાગ્ય બળે દક્ષિણ આફ્રિકા અને રોડેશીયાની હીરા તમા સોના અને ત્રાંબાની ૧૩ ઉપર ખાણના સંચાલક બન્યા હતા. આ પેઢીની મુડી ૭ કરોડ પંદર લાખ પાઉંડની મનાય છે. સોનાની ૭ ખાણનો ફ્રી સ્ટેટમાં અને સાત અન્યત્ર છે જેમાંથી માસિક વીશ લાખ પાઉંડ નો નફો થાય છે.

લેટીન અમેરિકા

પ્રાચીનકાળમાં રોમ નગરી જે જીલ્લા માં હતી તે જીલ્લાનું નામ લેટિયમ હતું. આથી રોમ લોકો લેટિન કહેવાતા અને તેમની ભાષા પણ લેટીન ભાષા કહેવાઇ. રોમનોની સત્તા ઇટાલી, ફ્રાંસ, પોર્ટુગલ અને સ્પેનમાં ફેલાઇ. આ દેશોની ભાષા લેટીન ભાષામાંથી ઉતરી આવેલી છે. ફ્રાંસ, પોર્ટુગલ અને સ્પેનની પ્રજામાં રોમન વસાહતી ઓના વંશજો પણ ભળી ગયેલા છે. ખાસ કરીને પોર્ટુગીઝ અને દક્ષિણ અમેરીકામાં જઇ વસેલા છે. આના લીધે ત્યાંના આ દેશો લેટીન અમેરીકન દેશો તરીકે ઓળખાય છે.

નાણા સુખ નથી આપતાં

અમેરીકાના વિશ્વના એક ધનાઢય અમેરીકન તરીકે ગણાતા ચોસઠ વર્ષના તેલના રાજા મી. પોલ ગેટીએ લંડન ખાતે તાજેતરમાં કહ્યું છે કે કરોડપતી બનવા માટે સાહસવૃત્તિ, દુરંદેશી અને હિંમતની જરૂર છે.

મુડીની જરૂર છે ખરી પરંતુ તે એક હજાર ડોલરથી વધુ ગમે તે કોઇ શકે અને થોડી મુડી બચાવી ન શકયા હોય તેવા બહુ ઓછા લોકો છે.

મી. ગેટીએ કહ્યું કે નાણાં સુખી બનાવી શકતાં નથી. હું ધારૂં છું કે ધંધામાં સાધારણ સફળતા મેળવનાર માણસ સુખી થવાનો વધુ સંભવ છે.

મી. ગેટી મધ્ય પુર્વની શક્તિશાળી વ્યક્તિઓમાંના એક છે. તેઓ શાહ સઉદને રોજના પાંચ હજાર પાઉંડ રોયલ્ટી પેટે આપે છે. ગયા સપ્તાહ ના અંતમાં મી. ગેટીનું બેન્ક બેલન્સ પચીસ કરોડ પાઉંડથી માંડી પાંત્રીસ કરોડ સીત્તેર લાખ પાઉંડ જેટલું અંદાજવામાં આવ્યું હતું.

ઝાંઝીબારમાં મળેલા મણકા

બે હજાર વર્ષ પહેલાના કાંચના મણકા ઝાંઝીબારના દરીયા કિનારેથી મળી આવ્યા હતાં. ડો. વેન જેઓ પુરાતન શોધ ખોળ ખાતાના ડીરેકટર છે તેઓએ અલ્હાબાદમાં આ મળ્યાનું જાહેર કર્યું હતું.

ડો. વેન હાલ હીંદની ટુંકી મુલાકાત પર છે તેઓ બધે ફરી કાંચના મણકા ઓનો અભ્યાસ કરે છે. તેઓએ જણાવ્યું હતું કે, મારૂં માનવું છે કે, બે હજાર વર્ષપર કાંચના મણકા નાણા તરીકે હીંદ વાપરતું હશે અને ઝાંઝીબાર સાથે તેને વેપારી સંબંધ તે સમયે પણ હશે અને ખલાસીઓ કે વેપારી દ્વારા આ મણકા ઇ. આ. પહોંચ્યા હશે,

---

ગોવાનો કેસ આંતરરાષ્ટ્રીય અદાલતે

(૫૩૨ પાનાનું અનુસંધાન)

આંતરરાષ્ટ્રીય કાયદા અથવા અદાલત એની મદદમાં નજ હોઇ શકે.

મારૂં માનવું છે કે, મેં જણાવેલા વાંધાઓ આ અદાલતને પ્રકાસ પાડે છે કે આ સવાલ ઉપર વધુ ચર્ચા કરવાથી કોઇ પણ જાતનો ફાયદો નથી કરી શકાયવાનો અંતમાં એજ નિર્ણયપર આવવું પડશે કે પોર્ટુગલ ની માંગણી વ્યાજબી નથી. અને આંતરરાષ્ટ્રીય અદાલત એનો ન્યાય તેની તરફેણમાં નહીંજ કરી શકે.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

હીંદની મોટામાં મોટી વિમાની કમ્પની તમારી સેવામાં

—ધી—

ન્યુ ઇન્ડીયા ઇન્સ્યુરન્સ

કંપની લીમીટેડ

સાઉથ આફ્રિકાના એકજ મુખ્ય પ્રતિનિધિ

રૂસ્તમજી જાલભાઈ રૂસ્તમજી

૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન — નાટાલ.

સેવા અને નિર્ભયતા

માટે અમને મળો.

બધી જાતના વિમાઓ અમે ઉતારીએ છીએ.

પી. ઓ. બોકસ ૧૬૧૦.
રેસીડેન્સ : ૧૧૧ ઇલેવન્થ એવન્યુ,
ડરબન.

ટેલીફોન્સ:
ઓફીસ : ૨૫૮૪૫
રેસીડેન્સ : ૩૬૪૧૩.

હવે તમારે નિરાશ થવાની જરૂર નથી!

કારણ ? ?

ક્યાં જશો ?

નથી રહેવું છેક અલ્લડ,
બની જવું છે ફેસનેબલ?
આ દુનિયા બધી પલટાણી,
રે! નથી રહેવાના જુનવાણી!
જુંગડાં સાસ્તાં દો ફગાવી,
સાડી કે અંબર લો સોહાવી,
જોડા ખાસડાં કેવા? છી! છી!
મંગાવી લો બુટ ઉંચી એડીના!
સુતરાઉ કાપડ, કેવું — જુનું?
નાઇલોન રેશમ! અહા! સોહામણું
મગ, ચણા તુવેર કે દાળ,
મળે છે બધુ અહીંયા જ!
માટે—
ચાલી આવો તમે સમજી,
મણિલાલ રતનજીની કંપની

* તમારી માનીતી સાડી—બનારસ જરી જોર્જેટ, બનારસ રેશમ, મેસુરી, સીફોન, કાશ્મીરી, જરીટીનસીલ, કોર પાલવ, દેશી પટોરા વગેરે છેલ્લી ડીઝાઇનમાં આવી ગઇ છે!
* તમને ગમતી બોર્ડર્સ—બનારસ બોર્ડર, રેશમી કોર પાલવ, જરી કોર પાલવ, જરીની કોર: રૂપેરી તથા સોનેરી વગેરે આકર્ષક રૂપમાં મળશે.
* નાઇલોનમાં સાડી તેમજ ડ્રેસ અને બ્લાઉઝ માટે કાપડ તમને મન પસંદ મળશે.
* તમારી પુત્રી માટે બ્લાઉસ તથા ડ્રેસનું કાપડ અનેક વિધ રંગમાં મળશે.
* લગ્નને લગતી દરેક ચીજો—પૂજાનો માલ, મર, કાંકણ વગેરે માટે અમને મળો.
* દેશી કરિયાણું મોટા જથ્થામાં સાફ તેમજ કિફાયત ભાવે મળશે.
* તમારી દરેક જરૂરીયાત માટે તમારી માનીતી દુકાને જ આવો:

શૃંગારના સાધનો—કંકુની શીશી, ચાંદલા, વાળ, બંગડી, પાટલા રેશમી કુમટા, જરીની વેણી જરીના જોડા વગેરે હમણાં નવા સ્ટોકમાં આવ્યા છે.

"એક નૂર આદમી હજાર નૂર કપડાં"

ભાવ માટે અમને લખો:

પિત્તળના વાસણો—પિત્તળ તથા તાંબાના નાના મોટા લોટા, દીવીઓ, આરતીની દીવી, પિતળ તથા જર્મનની વાડકી, પવાલા, જર્મનની ગુલાબ દાની ધૂપદાની, તાંબડા વગેરે હમણાંજ આવ્યા છે.

Phone : 27709. Residence : 22744.

Manilal Ratanjee & Co., (Pty) Ltd.

136 Prince Edward Street, DURBAN.

સંગીતાચાર્ય પં. વિષ્ણુ દિગમ્બર

"વિષ્ણુ તારો કંઠ સાવ બેસુરો છે, તું સાધારણુ તાન–અલાપ પણ નથી માઇ શકતો. સંગીત શિખવું મુકી દે અને કાંઇ બીજે કામે લાગી જા. તને સંગીત આવડવાનું નથી તું નકકામો વખત બરબાદ કરે છે."

ગુરૂજીના આવા વચનો સાંભળી બાળક વિષ્ણુ રડી પડયો અને કહેવા લાગ્યો "હું ઘેરથી સંગીત શિખવા આવ્યો છું. હવે વગર શિખે જઇશ તો મને લોકો તિરસ્કારશે. મારી આંખો પણ સારી નથી કે, જેથી હું બીજુ કાંઇ કરી શકુ તમેજ કહો હું કયાં જાવું? સંગીત શિખતા દશ વર્ષને બદલે ૨૦ વર્ષ લાગે તો પણ હરકત નહી પણ હું તો અહીંજ રહીશ અને તમારી પાસેથીજ સંગીત શિખીશ."

બાળકના દૃઢ શબ્દો સાંભળી ગુરૂજીએ ફરી પ્રયત્ન શરૂ કર્યો. વિષ્ણુએ પણ જાણે કમર કશી. ૧૮–૧૮ કલાક રોજ સંગીતપર મહેનત કરવા લાગ્યો અને અજબ રીતે એના કંઠમાં માધુર્ય ચમકયુ, અને તે ગુરૂજી સાથે જલાસોમાં જતો થયો.

આજ બાળક આગળ જતા સંગીત વિશારદ વિષ્ણુ દિગમબર નામે પ્રસિદ્ધ થયો. ફકત પોતાનું જ નહિ પણ પોતાના ગુરૂજીનું નામ પણ સંગીત ક્ષેત્રમાં એમને અમર કર્યું.

૧૮૭૨માં તેમનો જન્મ દક્ષિણમાં કુરૂન્વાડ ગામે થયો હતો. એમના પિતા દિગમ્બર પંત એક અચ્છા કિર્તનકાર હતાં. એ રિયાસતના રાજાએ એમની ખ્યાતી સાંભળી પોતાના રાજગુરૂ તરીકે પુજા કિર્તન માટે તેમને રોકયા. વિષ્ણુ મોટો થતાં તેમના શિક્ષણનો પ્રબંધ રાજ તરફથી થયો. પણ ૧૦ વરસના થતાં જ દિવાળીના દિવસોમાં ફટાકડા ફોડતાં એમની આંખો દાઝી જવાથી ભણતર મુકી દેવું પડયું.

આ દુર્ભાગ્ય જ આગળ જતા એક સારા સંગીત શાસ્ત્રીની ભારતને ભેટ ધરી સૌભાગ્યમાં ફેરવાઇ ગયું. વિષ્ણુને નાનપણથી સંગીતનો ભારે શોખ હતો. રાજાને આની જાણ હતી. આથી આંખો ખરાબ થતાં લખવાં વાંચવાનું બની શકે તેમ નહોતું તેથી રાજાએ મિરજના પ્રખ્યાતસંગીતજ્ઞ બાળકૃષ્ણ બુઆ પાસે ભણવા મોકલ્યા.

ગુરૂ માટે તેમને અપાર શ્રદ્ધા અને ભકતી હતાં. આ ભકતી જોઇને જ ગુરૂએ એમને બનતી મહેનત લઇ શીખવ્યું. આ દિવસો એવા હતા કે, કોઇ પણ કળાકાર ગમે તેટલું નાણું આપવા છતાં મન મુકી પોતાની બધી વિદ્યા કોઇને પણ શિખવતાં નહી.

વિષ્ણુ જ્યારે સંગીત શિખી રહ્યા હતાં ત્યારે એક બનાવ બન્યો જેની અસરને પરીણામે તેઓ સંગીત પાછળ રાત દિવસ મહેનત કરી પાર ઉતર્યા. મીરજના મિલ માલિકોએ એક સમારંભમાં ત્યાંના બધા પ્રતિષ્ઠિત નાગરીકોને આમંત્રણ આપ્યું હતું પણ વિષ્ણુના ગુરૂજીને તેમાંથી બાદ રાખવામાં આવ્યા હતાં. ચોકકસ કારણો સર આમ ખાસ કરવામાં આવ્યુ હતું.

ભજન

દેવ તારા કંઇ ભકતો,
વિધ વિધ રૂપે પુજે તને;
સેવામાં બહુ મુલ્ય ભેટો;
વિવિધ રૂપે ધરે તને.

ધૂમ ધામથી સાજ ગાનથી,
તવ પુજન અર્ચન કરે;
મણી મોતી બહુ મુલ્ય વસ્તુઓ;
પ્રભુ તુજ ચરણે ધરે.

હું તો છુજ દિન હિનને;
સાથ કશુ ન લાવી;
તોએ સાહસ કરી મંદીરમાં
પુજા કરવા આવી ઉભી.

ધુપ દિપ નૈવેદ્યન પાસે;
અર્પવા મણી મોતી નહી;
હાય! ગલામાં અર્પવાને,
કુસુમોનો હાર નહીં.

હું કરૂં સ્તુતી શું તારી;
સ્વરમાં કંઇ માધુર્ય નહિં,
મનના ભાવો પ્રગટ કરવા,
મુજમાં ચાતુર્યુ નહિં.

નહિં દાન કે ન દક્ષિણા,
ખાલી હાથે આવી પ્રભો,
પુજાની કંઇ રીત ન જાણુ
આવી ઉભી તુજ દ્વાર વિભો.

પુજા કે પુજાપો પ્રભુવર;
આ પુજારણને સમજો,
દાન દક્ષિણા કે, ધુપ દીપ;
આ ભિખારણને સમજો.

હું ઉજમત પ્રેમની લોભી,
હૃદય ખોલવા આવી છું.
જે કંઇ છે બસ આજ છે,
તે અર્પવા આવી છું.

ચરણોમાં અર્પું પ્રભુએ;
ચાહે તો સ્વિકાર કરો,
છે અંતે પ્રભુ વસ્તુ તારી,
ઠોકરો યા પ્યાર કરો.

—હિંદીપરથી.

એ દિવસોમાં સંગીતકારોને સમાજ બહુમાન ભર્યું સ્થાન નહોતું આપતું. વિષ્ણુને આ વાતે ખુબ દુઃખ થયું અને તેઓએ પ્રતિજ્ઞા કરી કે "જ્યાં સુધી નિચે પડેલુ સંગીત ઉચુ નહિં આવે ત્યાં સુધી હું આરામ નહિ લઉં. અને ગુરૂના આશિષ લઇ આ કામ માટે તેઓ મિરજથી ઉપડયા.

૧૮૯૬માં તેઓ કલ્યાણ પહોંચ્યા. ત્યાં વકીલોનો એક કલબમાં તેમનો પહેલો જલસો રાખવામાં આવ્યો. ત્રણ કલાક સંગીત સુધાપિધા પછી વકીલોએ ચાર આના એમના હાથમાં મુકયા. આ અપમાન પોતાનું નહિ પણ સંગીતનું તેઓએ માન્યુ અને મનમાં ખુબ ગુસ્સે થયા. અને હમેશા સંગીત પરથી તે અપમાનનો કાળો ડાઘ કાઢી માનનો ચળકાટ ચઢાવવા તેઓ તનતોડ મહેનત કરતાં રહ્યા.

આ પછી કાઠીયાવાડ, વડોદરા, ઉજ્જૈન, ઇન્દોર, ગ્વાલીયેર. મથુરા, દીલ્હી અને પંજાબ વિગેરે સ્થળોએ ફરી સંગીતના જલસા તેઓએ કર્યા. લોકો તેમના સંગીતથી ખુબ આકર્ષાતા. એમનો કંઠ પાંચ સપ્તક સુધી લંબાતો તે જોઇ ઘણા સંગીતકારો 'વહાવહા' બોલાવતા. આ પછી ધન અને માનના તેમનાપર વર્ષા થવા લાગી તેઓ સારા સભ્ય ગીતો કે ભજનોજ ગાતા આથી સંગીત અસભ્યમાંથી સભ્ય ક્ષેત્રમાં આવ્યું.

આ કરતાં પણ વધુ સભ્ય અને માન ભર્યું સમાજમાં સંગીતને સ્થાન અપાવવા તેઓએ ૧૯૦૧માં "ગાંધર્વ મહા વિદ્યાલય"ની લાહોરમાં સ્થાપના કરી. આને ઉઘાડી મુકવાના સમારંભ વખતે અનેક પ્રતિષ્ઠીત નરનારીઓને તથા રાજા મહારાજાઓને આમંત્રણો આપી બોલાવ્યા હતાં. પણ ઉઘાડું મુકયા બાદ ૧૫–૨૦ દિવસ સુધી એક પણ વિદ્યાર્થી દાખલ ન થયો તે જોઇ તેમને ઘણી નિરાશા અનુભવી.

છતાં નિરાશ ન થતાં પોતે એકલાજ હમેશા સંગીત ગાતા બેસી રહ્યા. ધીમે ધીમે એક, એક વિદ્યાર્થી સાંભળવા અને પછી શીખવા એમ આવતાં ગયા અને વિદ્યાલય જામતી ગઇ.

પંડીત વિષ્ણુએ પોતાનું પ્રેસ પણ ખરીદ્યું અને તેમાં સંગીતના, લગભગ ૫૦ એક પુસ્તકો છાપ્યા. આમા ગીતો–ભજનો અને સાધુ સંતોની વાણીઓને તેઓએ આલાપોમાં વ્હેતી કરી.

૧૯૦૮માં મુંબઇમા "વિદ્યાલય" સ્થપાઇ, ૧૯૨૪ સુધી તેઓ તેના સંચાલક રહ્યા. કોંગ્રેસની મહાસભામાં રાષ્ટ્રગીતના મુખ્ય ગીતના રૂપમાં રઘુપતી રાઘવની ધુનને બેસાડી તેઓએ સંગીતને રાજનીતીના ક્ષેત્રમાં પણ સ્થાન અપાવ્યું.

૧૯૩૧ સુધી સંગીતનો પ્રચાર કરતાં કરતાં ૨૧મી મેં ને દિવસે મિરજમાં તેમનો દેહાંત થયો. સંગીત ક્ષેત્રમાં એમના દાખલ થયા પહેલા સંગીત એ એક હળકટ કળા ગણાતી અને નાચનારીઓ તાયફાઓ વિગેરે જ તે શિખે એમ સમજાતું પણ અંત સંગીતને તેઓએ સભ્યતાને શિખરે ચમકતું જોયું અને સદાને માટે સંતોષથી આંખ મીચી.

સંગીતકારોએ પાન, તમાકુ, હમેશા ખાવા જ જોઇએ એ રીવાજ પણ એમને તોડી કદી પાન તમાકુનું વ્યસન શુદ્ધા થવા નહોતું દિધુ.

દક્ષિણ આફ્રીકના રંગભેદની યુનોમાં ચર્ચા

યુનોની રાજકીય સમીતીમાં દક્ષિણ આફ્રિકાના રંગભેદની ચર્ચા વખતે સીરીઅન દુતે સુચન કર્યું હતું કે દક્ષિણ આફ્રીકાને તેની રંગભેદની નીતીમાં સુધારા કરવા પ્રેરવા માટે યુનોએ ત્રણ નોબલ પારીતોષીક વીજેતાઓને ત્યાં મોકલવા એમણે કહ્યું કે હું આ બાબત ઠરાવ રૂપે નથી મુકતો; કિન્તુ જો ટેકો મળશે તો હું એને દરખારતંરૂપે રજુ કરીશ, એમણે કેનેડાના મી. લેસ્ટર પીયરસન, ફ્રાંસના મી. આલ્બર્ટ, અને અમેરીકાના ડો. રાલ્ફ બન્યનનાં નામ સુચવ્યાં છે.

ઘાનાના ન્યાય પ્રધાને કહ્યું હતું કે દક્ષિણ આફ્રિકા વર્ષે વર્ષે યુનોના આદર્શોનો ભંગ કરતું આવ્યું છે. દક્ષિણ આફ્રિકન નીતીને યુનોએ સ્પષ્ટ રીતે વખોડવી જોઇએ. આ નીતી સામે ચોકખો મત આપી બહાર પાડવાની જરૂર છે.

ગ્રીક પ્રતીનીધીએ કહ્યું હતું કે આ નીતી ખોટી છે તે દક્ષિણ આફ્રિકન સરકારને સમજાવવામાં મહાસભાએ કોઇ કચાશ રાખવી ના જોઇએ.

રૂમેનીઅન, પોલીશ, અને બર્મીઝ પ્રતીનીધીઓએ ગ્રીક પ્રતીનીધીના કથનને ટેકો આપ્યો હતો.

બલ્ગેરીઅન દુતે કહ્યું હતું કે દક્ષિણ આફ્રિકન સરકારની નીતી ફાસીસ્ટજ કહી શકાય. વળી ચર્ચામાં ભાગ ન લઇ દક્ષિણ આફ્રીકા બતાવે છે કે એ વ્યાજબી આક્ષેપોનો પણ જવાબ આપવા તઇયાર નથી.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાકટ લઈશું.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિકટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર – ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘેર બેઠાં અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

જીંદગી, આગ, ચોરી, ફલ્ડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેકસ, પરસનલ ટેકસ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ કલીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને યોર્કશાયર ઈનસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 26 Barkly Arcade,

Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

તાજું ઉમદા ફ્રુટ

આંબા અબધ, લીલી અળદ, રતાળ અને સુરણની મોસમ ચાલુ છે. આદુ શી ૧-૩ રતલ, લસણ શી. ૧-૬ રતલ. પાપડ નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮. ૧૦૦.

કપુરી અને ચેવલી પાન બજાર ભાવ, પોસ્ટેજ જુદું. બાસ્કીટ ગોળ શી. ૧૦-૬ લાંબી અને સ્કવેર બાસ્કીટ શી. ૧૬-૬ ડઝન.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ કઢાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O. Box 251. DURBAN.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તદન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોકસ, ટેબલ અને કીચન ડરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગળ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.

PHONE 33-4691. BOX 2526.

ફિલ્મની નવી રેકોર્ડો આવી છે

એક ઝલક	પાંચ	રેકાર્ડ	ભાવ	૪૧-૩
બારીસ	,,	,,	,,	૪૧-૩
ભાગમભાગ	,,	,,	,,	૪૧-૩
મસ્તાની	,,	,,	,,	૪૧-૩
હલા ગુલ્લા	,,	,,	,,	૪૧-૩
ભાઇ ભાઇ	ચાર	,,	,,	૩૩-૦
કોફી હાઉસ	,,	,,	,,	૩૩-૦
મરીન ડ્રાઇવ	,,	,,	,,	૩૩-૦
કરબલા	,,	,,	,,	૩૩-૦
સી. આઇ. ડી.	ત્રણ	,,	,,	૨૪-૯
ફીલી ફીલી સાહેબ	,,	,,	,,	૨૪-૯
નવજવાન	,,	,,	,,	૨૪-૯
હાતિમતાઇ	બે	,,	,,	૧૬-૬
પરણીતા	એક	,,	,,	૮-૩

સુચના : જે ઘરાક ૨૦ રેકોર્ડ લેશે તેને એક સેટ સંગીતા પાંચ રેકાર્ડ મફત આપવામાં આવશે.

પોસ્ટેજ ખર્ચ ૭/૬ જુદા પડશે.

BHARAT MUSIC SALOON

AND BOOKSELLERS

Corner Grey St., & Lorne Street

286 Grey Street, Phone 29488.

Durban.

જ્ઞાન મેળવવા લાયક પુસ્તકો

ગીતા ધ્વની ,, ,,		૧	૩
કેળવણી વિકાસ	(કી. મશરૂવાળા)	૩	૦
સ્ત્રી પુ. મર્યાદા	,, ,,	૪	૬
સમુળી ક્રાંતી	,, ,,	૪	૦
કેળવણી વડે ક્રાંતી		૭	૬
સરદાર વલ્લભભાઇ ભાગ ૧		૧૩	૦
એક ધર્મ યુદ્ધ	(અમદાવાદનો મજુરોની લડતનો ઇતિહાસ)	૧	૩

ગાંધી સાહિત્ય

પાયાની કેળવણી (ગાંધીજી)	૩	૦
અમારા બા (કસ્તુરબા ગાંધી)	૪	૦
ગાંધીજીનો સરકાર સાથે પત્રવ્યવહાર	૩	૦
બાપુની સેવામાં	૬	૦
કસ્તુરબા સ્મારક અંક—('ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન')	૧	૬
ગાંધી સ્મારક અંક	૨	૦
બાપુના—બાને પત્રો (કસ્તુરબા પર લખાયલા પત્રો)	૨	૬
હાથોઇડ	૧	૬
નળાખ્યાન	૦	૬

Obtainable from:

'Indian Opinion' P. Bag,

Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

લોભ અને કરુણા

(મુકુલભાઈ 'લોકજીવન'માંથી)

(મતાંકથી ચાલુ)

૮

વેપારીનું તત્ત્વજ્ઞાન!

ઇલીઝા સામે કાંઠે પહોંચી ગઈ, એ જોઈને હેલિ ધૂંવાપૂંવા થઈ ગયો. સેમ અને એન્ડી પોતાનો આનંદ મનમાં સમાવી શક્યા નહીં અને "શાબાશ! ઇલિઝા, શાબાશ!" એમ જોરથી બોલવા લાગ્યા.

એ સાંભળીને હેલિ ચિડાઈ ગયો અને ચાબુકથી તેમને ફટકારવા ધસ્યો. એ બંને જણ બાજુએ ખસી ગયા અને બોલ્યા: "સાહેબ, હવે અમારું કામ પૂરું થયું. અમારા શેઠ રાહ જોતા હશે, એટલે અમે જઈએ." એમ કહીને જવાબની કશી રાહ જોયા વિના ઘોડા લઈને તેઓ ગયા. હેલિ મનમાં બબડતો બબડતો નજીક માં આવેલા એક મુસાફરખાનામાં ગયો.

એન્ડી અને સેમ ઘેર આવ્યા, એટલે એમિલીએ તરત જ પૂછ્યું: "સેમ, ઇલિઝાનું શું થયું?"

સેમે બધી વાત કહી, એટલે એમીલી ને શાંતિ વળી. બીજા ગુલામો પણ રાજી રાજી થઈ ગયા.

આ તરફ હેલિ મુસાફરખાનામાં બેઠો હતો, એટલામાં તેના બે ઓળખીતા ત્યાં આવી પહોંચ્યા. એકનું નામ ટોમ લોકર હતું અને બીજાનું નામ હતું માર્ક્સ. એ બંને જણ પણ ગુલામોનો વેપાર કરતા હતા.

હેલિ તેમને બોલાવીને પોતાના દુઃખ ની વાત કહેવા લાગ્યો. તે બોલ્યો: "ઓઓ ખરેખર મૂરખ હોય છે. ન્યાય શું અને અન્યાય શું એનું તેમને જરાયે ભાન હોતું નથી. પોતાના માલિકને વફાદાર કેમ રહેવું, એ તે સમજતી જ નથી. જુઓને, મેં કેટલા બધા રૂપીઆ આપીને છોકરાને વેચાતો લીધો અને એ નિમકહરામ ઓરત એને લઈને જીવને જોખમમાં મૂકીને પણ નાસી ગઈ! ઓઓને પોતાની ફરજનું ભાન કેમ કરાવવું એ મને સૂઝતું નથી."

માર્ક્સ ગંભીરતાથી બોલ્યો: "આ મોટા મોટા વિજ્ઞાનશાસ્ત્રીઓ નકામી શોધખોળ પાછળ પોતાની કીમતી શક્તિ વેડફી નાખે છે. એને બદલે બાળક પર જરાય માયામમતા ન રાખનારી ઓઓને પેદા કરવાનું શોધી કાઢે તો ખરેખર માનવજાતિ પર તેઓ ભારે ઉપકાર કરે."

હેલિ—"તમારી વાત સાચી છે. એવી ઓઓને બનાવવાની શોધ કરવામાં ન આવે, ત્યાં સુધી આપણો વેપાર બરાબર ચાલે નહીં. નાનાં બાળકો એક રીતે જોઈએ તો, ઓઓ ને ભારરૂપ જ છે. એ બાળકો તેમને કશા કામમાં આવતાં નથી. તોયે એ મૂરખીઓ એમની પાછળ પોતાનું હીર નિચોવી નાખે છે. બાળકો તેમને ભારે ત્રાસરૂપ જ છે, છતાં બાળકોથી વિખુટાં પડવાનું તેમને જરાયે ગમતું નથી! આવું સાવ મૂરખ પ્રાણી આખી દુનીયામાં બીજું એકેય ન હોય. એ અજ્ઞાન ઓઓ એટલું પણ સમજતી નથી કે, પોતાના માલિકનો તેમના પર અને તેમનાં બાળકો પર પૂરેપુરો હક છે; તે તેમની સાથે પોતાની ઇચ્છા મુજબ વર્તી શકે છે. પોતાના માલિકે વેચી દીધેલા પોતાના બાળકને રાજીખુશીથી ન આપવામાં કે તેને લઈને ભાગી જવામાં કેટલું મોટું પાપ રહેલું છે, એ તે ક્યાંથી સમજી શકે!"

માર્ક્સ—"અરે, એટલી જો સમજ એ લોકોમાં હોત તો પછી પૂછવું જ શું! ગયે વરસે મેં એક રોગી બાળક ની સાથે એક ગુલામડીને ખરીદી હતી. એ બાળક એને ત્રાસરૂપ જ હતું. મને થયું કે, એવા રોગિષ્ઠ બાળકને બીજે વેચી દઉં તો એ બાપડી ત્રાસમાંથી છુટશે. એટલે મેં એ બાળકને વેચી નાખ્યું. મને એમ કે એ ઓીને સાચી પરિસ્થિતિ સમજાવવામાં બહુ મુશ્કેલી નહીં પડે અને મારા આ પગલાથી તે રાજી થશે. પરંતુ ભગવાને ઓીજાત ને ઘડીને અક્કલનું દેવાળું જ કાઢ્યું છે! આવાં રોગિષ્ઠ બાળકો પર પણ ઓઓને ખુબ જ હેત હોય છે. રોગી બાળકને વેચી નાખ્યાની વાત સાંભળતાં જ એ મૂરખ માતા ભાન વગરની બની ગઈ અને બેત્રણ દિવસમાં તો તે એના બાળકની પાછળ અન્ન-પાણીનો ત્યાગ કરીને ઝુરીઝુરીને મરી ગઈ!"

હેલિ—"અરે બાપસાહેબ, ઓઓ તો આપણું દેવાળું કાઢવા જ જન્મી છે. એક વખત મેં એક ગુલામડીને વેચાતી લીધી હતી. તેની સાથે તેનો છોકરો પણ હતો. ખરીદ કરતી વખતે મારી મૂર્ખતાને લીધે હું જોવાનું ભૂલી ગયો હતો કે, એ છોકરો આંધળો છે! એટલે મેં એ આંધળાને બીજે વેચી નાખ્યો. આ વાતની એની માને જાણ થતાં જ તે એને લઈને નદીમાં પડી ડુબી મરી. આથી મને કેટલું ભારે નુકસાન થયું હશે, એની તમને શી વાત કહું!"

ટોમ લોકર આ બધું સાંભળી રહ્યો હતો. એ જરા ઉશ્કેરાઈને બોલ્યો: "તમારા જેવા ઢીલાપોચાનું આવા ધંધામાં કામ નહીં! મારી તો ગુલામો સાથે કામ લેવાની રીત જ ન્યારી છે. હું તેમને, ભલે તે ઓી હોય કે પુરૂષ, છોકરો હોય કે છોકરી, હું પહેલાંથી જ સખત ચેતવણી આપી દઉં છું કે, જો મારા કામમાં જરાયે દખલ કરી અથવા મારા હુકમનો લેશમાત્ર પણ અનાદર કર્યો, તો ચાબુકે ચાબુકે ફટકારીને ચામડી જ ઉતરડી નાખીશ. જુવાન ગુલામડીઓને તો હું સખત શબ્દોમાં પહેલાંથી જ સમજ આપી દઉં છું કે, 'તમારા પર મારો પુરેપૂરો હક છે. તમારાં બાળકો પર તમારો જરાયે અધિકાર નથી. તમે મારી મીલકત છો. માટે તમારે મારી ઇચ્છા મુજબ જ વર્તવું. જે મારું માનશે તેને સુખેથી મોજમાં રહેવા દઈશ. પણ મારી આડે આવશે તેને જીવતી નહીં રહેવા દઉં.' મારી આવી ધમકીથી એ લોકો સીધાદોર થઈ જાય છે."

હેલિ લોકરની વાતથી જરા ઝંખવાણો પડી ગયો. એટલે પોતાનું જાળવવા તે બોલ્યો: "આમ બાપડાં ગુલામોને મારપીટ કરવામાં શો ફાયદો! એ લોકોને પણ આત્મા હોય છે. એને માન આપીને પણ તેમને મારવાં ન જોઈએ. મને તો લાગે છે કે, સમજાવીને કામ લેવામાં જ આપણને વેપારમાં લાભ છે."

આ સાંભળીને લોકર ઉછળી ઉઠ્યો: "હવે તારી શેખી રહેવા દે! મોટો આત્માની વાતો કરવાવાળો નીકળ્યો! અરે, તારા શરીરના બારીકમાં બારીક કટકા કરવામાં આવે તો તારામાંથી આત્માનું એક ટીપું સુદ્ધાં નીકળે એમ નથી. બીજાના આત્માની ચીંતા કરવાનું દોઢડહાપણ છોડી દઈને તું તારા આત્માને જ સંભાળે તો બસ છે."

હેલિને થયું, આ તો કાચું કપાયું! એટલે એ જરા નરમ પડી બોલ્યો: "લોકર, આમ ગુસ્સે શા માટે થાય છે! આ તો મેં તને સાચો ધર્મ સમજાવ્યો, એટલે તને ખોટું લાગી ગયું."

લોકર પાછો છંછેડાઈને બોલ્યો: "હવે બેસ, બેસ; મોટો મને ધર્મ સમજાવવા નીકળી પડ્યો છે તે! તું મનમાં ખાંડ ખાતો હશે કે, હું બહુ મોટો ધર્માત્મા છું. પણ શેટમજી, અમારી આગળ તારી ચાલબાજી ચાલશે નહીં. ધરમની વાત તો લોકોને શીશામાં ઉતારવા માટે જ તું કરે છે. બીજાને છેતરતી વખતે અને બીજાને ધીરેલા પૈસા ગણું દબાવીને વસુલ કરતી વખતે તારો ધર્મ ક્યાં જતો રહે છે?"

બંનેને આમ ઉશ્કેરાયેલા જોઈને માર્ક્સ વચ્ચે પડ્યો: "અરે, તમે મૂળ મુદ્દાની વાત છોડીને ભળતી જ વાતમાં પડી ગયા. હેલિ, બોલો; એ ઓીને અમે પકડી લાવીએ તો તમે અમને શું આપશો?"

હેલિ જરા ઠંડો પડીને બોલ્યો: "એ ઓી કંઈ મારી મિલકત નથી. મારે તો એના છોકરાનું કામ છે. એ છોકરાને વેચતાં મને જે ઉપજશે એના દસ ટકા તમને આપીશ. બોલો, છે કબુલ?"

લોકર—"એવું તે કંઈ બને! અમારે એ લોકોને પકડતાં નાકે દમ આવશે. મોટી રકમની બાંયધરી આપો તો જ અમે આ કામ હાથમાં લઈએ."

છેવટે ઘણી આનાકાની પછી હેલિ એ તેમની સાથે એવું નક્કી કર્યું કે, ઓીને જીવતો યા મરેલો લઈ આવે તો ત્રણસો રૂપીઆ એમને આપવા. પછી હેલિ ટોમને લેવા પાછો ફર્યો અને લોકર અને માર્ક્સ ઇલિઝા પાસે થી એના બાળકને ઝુંટવી લાવવા નીકળી પડ્યા.

(ચાલુ).

કીશોરલાલ મશરૂવાળા કૃત

સંસાર ધર્મ	૬	૦
દીપં નિર્વાણ (દર્શક)	૭	૦

નવલ કથાઓ

છેલ્લો અભીનય	૯	૬

બીજાં પુસ્તકો

ભૂદાન યજ્ઞ	૨	૦
શ્રેયાર્થીની સાધના		
(કીશોરલાલ મશરૂવાળાનું જીવન	૭	૬

મળવાનું ઠેકાણું: આ ઓફીસ

Indian Opinion,
Private Bag,
Durban, — Natal.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

જાત જાતનાં નાયલન, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, ઓઓ બાળકો અને પુરૂષો માટે ઉત્તમ જાતના ઉલન જર્સી, પુલોવર, કારડીગન્સ અને બચ્ચાઓ માટે—બુટીઝ, બીબ્સ, બ્લેન્કેટસ, શોલ્સ; નેપકીન્સ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા ભલામણ.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન: ૩૪-૨૩૪૯ — બોકસ ૧૫૪૯.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

સમાચાર સંગ્રહ

યુનીયનનું અવનવું

—ક્રુમર્સડોર્પની ટાઉન કાઉંસીલે અક્ટોબર માસમાં રોકનરોલ ડેન્સ માટે ટાઉનહોલ ભાડે આપેલો ત્યારે હોલને નુકસાન થયાથી ભવિષ્યમાં કોઇ પણ હોલ એ ડેન્સ માટે નહિ આપવાનો ૨૮મી નવેંબરે ઠરાવ કર્યો છે.

—યુનીયન સરકારની ૧૧મી પાર્લામેન્ટની ૧૬મી બેઠક કેપટાઉન ખાતે ૧૭મી જાન્યુઆરી ૧૯૫૮ના દિને મળવાની ગવર્નમેન્ટ ગેઝેટમાં પ્રસિદ્ધ થયું છે.

—યુનીયનના કમીશનર ઓફ પોલીસ મેજર જનરલ રેડેમેયરે પ્રીટોરીયાથી ૨૭મી નવેમ્બરે બહાર પાડયું છે કે દક્ષિણ આફ્રિકાના પોલીસો માટે ના નવા ચંદ્રક (મેજ)ની મંજુરી મળી ગઇ છે જેમાં પહેલાના અષ્ટકોણ મેજની ઉપર તાજ હતો તે નહિં હશે

—યુનીયનનાં રાષ્ટ્રગીત અંગે નીમાયેલી કમીટીએ સુચવ્યા મુજબનું ડાયરેકમનું અંગ્રેજી ભાષાંતર જે આગના વડા પ્રધાન ડૉ. મલાને ૫-૪-૧૯૫૨ના દિને કેપટાઉનના કિનારા પરના ગેટવે ટુ આફ્રિકાના સમારંભ માટે સ્વીકૃત કરી ગવડાવેલું તેમાં સુધારો કરીને તે મંજુર થયાનું ૨૬મી નવેંબરે પ્રીટોરીયાથી વડા પ્રધાન મી. જે. જી. સ્ટ્રાયડમે બહાર પાડયું છે.

—કોમનવેલ્થ પાર્લામેન્ટરી એસોસીએશનની કાઉન્સીલના પ્રમુખ મી. જે. ડબલ્યુ. હીગરટી જેઓ યુનાઇટેડ પાર્ટીના મુખ્ય સભ્ય છે તેઓ નવી દીલ્હીમાં મળનારી કોન્ફરન્સમાં હાજરી આપવા ૨૬મી નવેંબરે જોહાનીસબર્ગથી એરમાં રવાના થયા હતા.

—નાટાલ પ્રાંતના હાલના એડમીનીસ્ટ્રેટરની ત્રીજીવાર નીમણુક નહિ થાય એવા ખબર પીટર મેરીટ્ઝબર્ગથી બહાર પડયું છે.

—ઓગસ્ટમાં જોહાનીસબર્ગની સાન્ડવેની બાર્કલે બેંકમાંથી ૭૧૯૦ પાઉંડ અને કમીશ્નર સ્ટ્રીટની સ્ટાન્ડર્ડ બેંકમાંથી પા. ૩૮-૧૦-૦ની લુંટ કરવા માટે ત્રણ આફ્રિકનો ગુન્હેગાર ઠરતાં ૨૭મી નવેમ્બરે દરેકને છ વર્ષની સખ્ત મજુરીની જેલ અને ચચ્ચાર ફટકાની સજા થઇ છે. એ લુંટફાંટના સંચાલક મનાતા એક વકીલ ફીલીપસ જે. પી. ડેકેમ્પની બીજે દિવસે ધરપકડ થઇ હતી.

—જાહેર રસ્તાપર ફટાકડા ફોડવા પર પ્રતિબંધ મુકતો ૭૫ વર્ષના જુના કાયદાની રૂએ ઇસ્ટલંડનની ઓક્સફર્ડ સ્ટ્રીટ પર ગાય ફોકસની રાતે ફટાકડા ફોડવા માટે ચાર ગોરા યુવકોને દશ દશ શીલીંગનો દંડ થયો હતો.

—પોર્ટશેપસ્ટનથી ૨૭ નવેમ્બરે ડરબન આવતી એક પેસેંજર ટ્રેન એક બુલડોઝર સાથે ભટકાઇ હતી જેથી તે ૩૦ ફીટ ઘસડાયું હતું તેનો ડ્રાયવર કુદી પડવાથી બચી ગયેલો.

—નાટાલ યુનીવર્સીટીએ તબીબી, સાહિત્ય અને કાયદાની સેવા કરવા માટે ચાર દક્ષિણ આફ્રિકા વાસીઓને માનદ ડોકટરની ડીગ્રી એનાયત કરી છે. જેમાં પ્રીટોરીયા યુનીવર્સીટીના પ્રોફેસર એચ. એફ. ઉસ્ટર હુઇઝનને સાયન્સ માટે; ડરબનની મેકકોર્ડ ઝુલુ હોસ્પીટલના સુપ્રીન્ટેન્ડન્ટ ડૉ. એલન ટેયલરને પી. એચ. ડી.ની અને કવિ લેખક યુઇસ ક્રીજને ડી. એલ. ટી.ની તથા મી. રીચર્ડ ફીથામને એલ એલ. ડી ની ડીગ્રી અર્પી છે.

—ભવિષ્યમાં રોડેશીયન ફેડરેશનમાં યુનીવર્સીટીની ડીગ્રી મેળવી એક વર્ષ ટ્રેઇન્ડ થયેલા કલર્ડ અને આફ્રિકન શિક્ષકોનો વાર્ષીક પગાર સાતસો પૌંડથી શરૂ થઇ ૧૫૫૦ સુધી જશે. એ રીતે પ્રીટોરીયાની હાઇસ્કુલના હેડ માસ્તરના પગાર કરતાં વાર્ષીક ૨૪૦ પાઉંડ તેને વધારે મળશે એમ કલેપ હાઇસ્કુલના એક ભાષણમાં વિદિત કર્યું હતું.

—ગયા બે વર્ષ દરમીયાન ડરબનમાં ૮૦૦ આફ્રિકન બાળકો દુધ અને સારા ખોરાકને અભાવે મરણ પામ્યાનું મેડીકલ રીપોર્ટમાં જણાવાયું છે.

વિદેશની વિવિધતા

—માદ્રીડમાં સ્પેનીશ પાર્લામેન્ટે એક કાયદો પસાર કર્યો છે જેની રૂએ સ્પેનીશ આર્મી (લશ્કર) ના સાર્જન્ટથી જનરલ સુધીના ઓધ્ધેદારોથી સ્પેઇન, અમેરીકન નેશનલ, પોર્ટુગલ, બ્રાઝીલ અને ફીલીપાઇનની સ્ત્રીઓને જ પરણી શકાશે.

—રોડેશીયોનાં પાણી માટે ઓગોચી ડેમ બાંધવાની ૧૯૩૬માં શરૂઆત થયેલી તે ૨૭મી નવેંબરે પુરો થયો છે. ૪૪૭ ફીટની ઉંચી દિવાલથી આઠ માઇલ લાંબું સરોવર બન્યું છે જેમાં અરાઢ કરોડ નેવું લાખ ટન પાણી રહેશે. જે સંગ્રહ વિશ્વમાં સૌથી મોટો ગણાશે. આ સરોવર બાંધતાં બે કરોડ દશ લાખ પાઉંડ ખર્ચ થયો છે.

—નયરોબીના આફ્રિકન નેતા મી. ટોમ મ્બોયાએ એક સભામાં જણાવ્યું હતું કે યુરોપીયનોએ એટલા લાંબા કાળથી વિશિષ્ટ સ્થાન ભોગવ્યું છે કે તેને હવે તેઓ હકક સમજી બેઠા છે. યુરોપીયનોએ ભુલવું ન જોઇએ કે નેતાગીરી માત્ર સફેદ ચામડીને જ કુદરતી બક્ષીષ નથી.

—'ન્યુયોર્ક ટાઇમ્સ'માં ૨૯મી નવેંબરે પ્રસિદ્ધ થયેલા અમેરીકન લેખક મી. જોહન ગન્થરના એક પત્રમાં જાતિ સમાનતાની બાબતમાં યુનાઇટેડ સ્ટેટસ અને દક્ષિણ આફ્રીકામાં ચાલતી ઝુંબેશ વચ્ચેનો તફાવત દર્શાવતાં લખ્યું છે કે, યુનાઇટેડ સ્ટેટ કાલ્પનિક અને વ્યાવહારિક વચ્ચેના અંતરને સાંધવાનો પ્રયત્ન કરે છે. જ્યારે દક્ષિણ આફ્રીકાની સરકાર શહેરીઓ ઉપર અપાર્ટહેડ લાદવાની પદ્ધતિ જોરૂકમીથી વધારતી જાય છે એ રીતે સઘળા દક્ષિણ આફ્રીકાવાસીઓની સ્વતંત્રતાનું તે રૂંધન કરે છે.

—ઓસ્ટ્રેલીયાની યુનીવર્સીટીની તંગ સ્થિતિને લીધે તપાસ કમીટી પછી આવતા ત્રણ વર્ષમાં યુનીવર્સીટી પાછળ એક કરોડ વીશ લાખ પાઉંડ ખરચવાનું વડા પ્રધાન મી. રોબર્ટ મેન્ઝીએ ૨૮મી નવેંબરે પાર્લામેન્ટમાં વિદિત કર્યું હતું.

—જાપાનીસ વેલફેર ખાતાએ ૨૫મી નવેંબરે બહાર પાડયું છે કે બીજાં એશીયન ફલુની અસરથી ૪૯૯ માણસો મરી ગયાં છે જેમાં ટોકીયો હિરોશીમા ગુમ્મા અને નાનવો શહેરોને ઘણું ખમવું પડયું છે.

—સર વીનસ્ટન ચર્ચીલને તેમના લંડનના નિવાસ સ્થાને ૨૮મી નવેંબરે માર્ગરેટ શહેરના પ્રતિનિધિઓએ જઇ ને એ શહેરનું ફ્રીડમનું ટાઇટલ અર્પણ કર્યું છે. આવાં ફ્રીડમો પૈકી આ ૩૬મું મળ્યું છે.

—પીસાના લીનીંગ ટાવરને કોઇક અજાણ્યા પરદેશી પ્રવાસીએ ૨૬મી નવેંબરે સીધો કરવાનો બાલીશ પ્રયત્ન કર્યો હતો તે એકા એક હું મહાન બળીયો છું એમ પોકાર કરીને ટાવરને હડસેલવા લાગ્યો હતો. પોલીસ તેને તેના મગજની તપાસ માટે હોસ્પીટલમાં મૂકી આવી હતી.

—નેટોની સ્થાયીં સમિતિએ કદાચ મી. આઇઝનહાવરથી નાદુરસ્ત તબીયતના કારણે ડીસેંબર માસમાં પારીસમાં મળનારી કોન્ફરન્સમાં હાજરી ન અપાય તો પણ મીટીંગ અચુક ભરવાનો નિર્ણય કર્યો છે.

—પાંચસો વાર દુરથી દેખાતા બહારથી તેલ કે ઇલેકટ્રીસીટી વિના દશ વર્ષ સુધી જલતો રહે એવા દીવાની લંડનના એટમીક વિજ્ઞાનીઓએ શોધ કરી છે.

—બેલજીયમ કોંગોને ૨૭મી નવેંબરે વિશ્વબેંકે રસ્તાઓ અને સુધારા માટેની દશ વર્ષની યોજનાને અમલમાં લાવવા ૧૮ વર્ષની મુદતની છ ટકાના વ્યાજે એક કરોડ બેતાળીસ લાખ ને પંચ્યાસી હજાર પાઉંડની લોન આપી છે.

—લંડનમાં ૨૮મી નવેંબરે રોયલ એમ્પાયર સોસાયટીએ બહુમતીથી એ સંસ્થાનું નામ રોયલ કોમનવેલ્થ સોસાયટી રાખવાનો ઠરાવ પસાર કર્યો છે જે પ્રીવી કાઉંસીલની મંજુરી બાદ કાયદેસર ગણાશે.

—નવી દીલ્હીમાં ૨૮મી નવેંબરે ભારતના વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂએ અમેરીકા અને રશીયાના વરિષ્ઠ નેતાઓને ન્યુકલેર અખતરા બંધ કરી હથિયાર ઘટાડવાના ધ્યેય પર સહમત થવા અપીલ કરી હતી. છાપાજોગ યાદિમાં તેમણે જણાવ્યું છે કે હું માનું છું કે માનવજાતની સામે ઝઝુમી રહેલી ભયંકર પાયમાલીમાંથી ઉગારી લેવા અમેરીકા અને રશીયાની શક્તિ અત્યારની કટોકટીનું નિરાકરણ કરી શકે એમ છે.

—લંડનની પાર્લામેન્ટમાં ૧૧૫ સભ્યોની સહીથી ૨૭ નવેંબરે યુનાઇટેડ નેશનની જાયુકની લશકરી ફોજ વીશ હજાર સૈનિકની કરવાની માગણી કરતી દરખાસ્ત રજુ થઇ હતી.

—ઇરાની અખાતમાં બેહરીન પાસેના દુબાઇ ગામમાં ૨૩ નવેંબરે પવનના ઝપાટા સાથે બાર ઇંચ લાંબા આઠ ઇંચ પહોળા અને એક ફુટના વ્યાસનાં પડેલાં કરાંથી ૪૬ માણસોને ઇજા થઇ હતી એક હોડી ડુબતા ૧૫ જણ ડુબી ગયાં અને એક હોડી પાણીમાંથી જમીન પર જઇ પડી હતી.

—સર વીનસ્ટન ચર્ચીલે ૩૦-૧૧-૫૭ના રોજે તેમના લંડનના નિવાસે ૮૩મી વર્ષગાંઠ ઉજવી છે.

—આફ્રિકાના સૌથી ઉંચા પર્વત કીલીમાંજારો ઉપર ચઢવા જાપાનની વાસેડા યુનીવર્સીટીની એક વૈજ્ઞાનિક ટોળી પ્રોફેસર યોશીરો ટેકીનોના વડપણ હેઠળ આવતા વર્ષે આવશે જે પૈકી બે સ્ત્રી, એક ડોકટર, અને એક કેમરામેન પણ છે.

—નવી દીલ્હીમાં નાગા પ્રદેશનો વહીવટ વડી સરકાર હસ્તક રહે એ માટેનું બીલ ૨૯મી નવેંબરે પસાર થયું છે.

—યુનાઇટેડ સ્ટેટનું ગુપ્ત શોધક એરોપ્લેન બે લાખ ફીટ ઉંચે જઇ કલાકના ૪૭૦૦ માઇલની ગતિથી પ્રવાસ કરવા યત્ન કરશે એમ વોશીંગ્ટનમાં એક સરકારી વકતાએ ૨૬મી નવેંબરે વિદિત કર્યું છે.

—જગતમાં મોટામાં મોટું દુરબીન રશીયાએ બનાવ્યાનું ૨૯મી નવેંબરે જાહેર કર્યું છે. રેફ્લેકટરનો વિસ્તાર ૪૩૦૦ ચોરસ ફીટનો છે.

—જગતના ઉનના ઉત્પન્નનો ૧૯૫૭ માટેનો અંદાજ યુનાઇટેડ સ્ટેટના ખેતી ખાતાએ ૨૫મી નવેંબરે બહાર પાડયો છે જે પાંચ અબજ બે કરોડ રતલનો છે.

—ગયે વરસે લંડનમાં ઇસ્ટ આફ્રિકાની કરન્સીની નોટો ૧ લાખ પાઉંડની ચોરાઇ હતી તે એડનમાં હાલ દેખાઇ રહ્યાનું જાહેર થયું છે.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

સામાજીક ખબરો

"વાર્ષિક મેળાવડો"

"શ્રી નહેરૂ ગુજરાતી શાળા—સ્પ્રીંગ્સનો (ધી સુરત ગુજરાતી વિદ્યા મંડળ દ્વારા સંચાલિત) વાર્ષીક ઉત્સવ તા. ૨૪-૧૧-૫૭ મંડળના પ્રમુખ શ્રી મકનભાઇ છીવણજી ના પ્રમુખપદે શાળાના મકાનમાં રાખવા માં આવ્યો હતો. સાથે સાથે ધી સુરત ગુજરાતી વિદ્યા મંડળ તરફથી સ્વદેશ પધારતા શ્રી પ્રાણશંકર જોષી નો વિદાય સત્કાર પણ રાખવામાં આવ્યો હતો. આ પ્રસંગે ઘણા ભાઇબેનોએ હાજરી આપી હતી બાળકોએ શાળાને સુંદર રીતે શણગારી હતી.

સૌ પ્રથમ પ્રાર્થના કરવામાં આવી ત્યાર પછી સ્વાગત ગીત ગાઇ, પધારેલા મહેમાનોનું સ્વાગત કરવામાં આવ્યું હતું.

સ્વાગત પછી પ્રમુખશ્રી મકનભાઇ એ શ્રી જોષીને આવકાર્યા હતા. શ્રી જોષી વિશે બોલતા તેમણે, કહ્યું કે એમણે લખેલા પુસ્તકો. તથા હીંદુ સમાજની સેવા ખરેખર ;અભિનંદનને પાત્ર છે. બાદ શ્રી જોષીને સુંદર 'માનપત્ર' અર્પણ કરવામાં આવ્યું.

ત્યાર પછી શાળાના આચાર્ય શ્રી છીવણજી ગોપાળજીએ શાળાની પ્રવૃત્તિ નું નિર્દેશન કરતા કહ્યું હતું કે શાળા માં ધાર્મીક શિક્ષણ તથા ભાષા પરજ ખાસ ધ્યાન આપવામાં આવે છે. આખા ટ્રાંસવાલમાં એક જ અભ્યાસ ક્રમ દ્વારા ધાર્મીક શિક્ષણ અપાય એ ઇચ્છવા જેમ છે. આ વર્ષે શાળાની પરીક્ષા શ્રી ટ્રાંસવાલ ગુજરાતી શિક્ષક સંઘે લીધી હતી તે બદલ તેમનો આભાર માન્યો હતો. શ્રી ટ્રાંસવાલ સામાજીક પરિષદમાં 'બચત ફંડ' અંગે પાસ થયેલા ઠરાવનો સંસ્થા સ્વીકાર કરી અમલ કરે એવી નમ્ર અરજ કરી હતી. શાળાના શિક્ષકો બાળકોના ઉત્કર્ષ માટે હંમેશા તત્પર છે, એમ જણાવ્યું હતું છેવટે શ્રી જોષી વિશે થોડ બોલ્યા હતાં.

ત્યાર પછી મંડળના મંત્રી શ્રી રતિલાલ ભાણાભાઇ પટેલે શિક્ષક સંઘે લીધેલી શાળાની પરીક્ષાનો રિપોર્ટ વાંચી બતાવ્યો હતો. તેમાં શિક્ષક સંઘે લખ્યું હતું, "આપની શાળામાં મુખ્યત્વે ભાષા અને ધર્મ નીતિ પર વિશેષ ધ્યાન આપવામાં આવે છે તે ખરેખર પ્રશંસનીય છે. ભાષા અને ધર્મ નીતિ ઉપરજ વિચાર અને સંસ્કૃતિ અવલંબે છે....અને સામાન્ય જ્ઞાનમાં આપની વાંચનાલય પ્રવૃત્તિનો અમૂલ્ય ફાળો તરી આવે છે. બાળકો ના માનસનો કુદરતી વિકાસ થાય તે માટે શાળાની વાંચનાલય પ્રવૃત્તિ અગત્યનો ભાગ ભજવી રહી છે."

ત્યાર પછી શ્રી જોષીના શુભ હસ્તે ઇનામો વહેંચવામાં આવ્યા હતા.

ત્યાર પછી શાળાના બાળકોએ 'ગપ્પી સપ્પી' નામની રમુજી નાટીકા ભજવી બતાવી હતી. ત્યાર પછી શ્રી જોષીના જીવન પ્રસંગને આવરી લેતું, તેમને માટે જ ખાસ તઇયાર કરેલું વિદાય–ગીત બાળાઓએ અભિનય સાથે રજુ કર્યું હતું.

ત્યાર બાદ શ્રી જોષીએ ભાષણ કરતા સૌ પ્રથમ સંચાલકોનો આભાર માન્યો હતો. અને કહ્યું કે તમારી શાળા સાથે જગતના મહાન પુરૂષ નહેરૂનું નામ જોડાયેલું છે. અને શાળાની વ્યવસ્થા જોઇ સંતોષ વ્યક્ત કર્યો હતો. શાળાની પ્રગતિ થાય એવા આશિષ આપ્યા હતાં.

—o—

ભેટ

શ્રી ડાહ્યાભાઇ લખ્ખુભાઇ (બેથાલ) ૨-૨-૦, નહેરૂ શાળા (સ્પ્રીંગ્સ) ૧-૧-૦.

—o—

લગ્ન

બેથાલ નિવાસી સ્વ. લખ્ખુભાઇ વલ્લભભાઇના સુપુત્રે શ્રી લલ્લુભાઇના શુભ લગ્ન ડરબન નીવાસી શ્રી દેવા ભાઇ ગોખળભાઇના સુપુત્રી શ્રી ડાહીબેન સાથે તા. ૨૩-૧૧-૫૭ના ડરબન માં થયાં હતા.

કાલીકટ બંદરે પકડાયેલું લાખોનું દાણ ચોરીનું સોનું

કાલીકટ ખાતે કસ્ટમ સત્તાવાળાઓએ 'મહમુદી' નામના એક આરબ યાંત્રીક વહાણમાંથી રૂા. ૧૦ લાખ ૬૩ હજાર ૮૦૦ની કીંમતનું દશ હજાર તોલા દાણચોરીનું કહેવાતું સોનું પકડી પાડયું છે. કસ્ટમ (સ્પેશ્યલ પ્રીવેન્ટીવ બ્રાન્ચ) પોલીસે, મશીનવાળા, એમ. એસ. 'મહમુદી' વહાણની ઝડતી લઇને સોનાનો આ જથ્થો કબ્જે લીધો હતો.

બસરાથી ખજુર ભરીને આ વહાણ આવતું હતું. તેરમી અકટોબરના રોજ અહીં નાંગરેલા આ વહાણના અંદર ભાગોમાં, વિદેશી માર્કો ધરાવતું દાણ ચોરીનું સોનું છુપાવવામાં આવ્યું હતું.

કસ્ટમ પોલીસે આ બારામાં સાત આરબોને કસ્ટડીમાં લીધા છે જ્યારે વહાણનો નાખુદો ભેપત્તા છે.

કાલીકટ આવતાં માર્ગમાં આ વહાણ વેરાવળ ખાતે રોકાયું હતું. દાણચોરીનું આ સોનું લાવનાર આરબોની મુળ યોજના વેરાવળ બંદરે સોનું ઠાલવવાની હતી. પરંતુ કો૦ અકળ કારણોસર તેમ નહી થઇ વહાણને કાલીકટ બાજુ હં આવ્યું હતું.

વસતીનો વધારો

પ્રીટોરીયાથી બ્યુરો ઓફ સેન્સસ અને સ્ટેટીસ્ટીક્સ ખાતા તરફથી ૩જી મેએ યુનીયનની વસતી અંગેના અંદાજી આંકડાઓ નીચે મુજબ પ્રસિદ્ધ થયા હતા.

પ્રજાનો વર્ગ	૧૯૫૭	૧૯૫૬		૧૯૫૧ પછી વધારો	એક વર્ષનો વધારો
ગોરા	૨૯,૫૭,૦૦૦	૨૯,૦૭,૦૦૦		૩,૧૬,૦૦૦	૫૦,૦૦૦
આફ્રિકન	૯૪,૬૦,૦૦૦	૯૩,૦૬,૦૦૦		૯,૦૦,૦૦૦	૧,૫૪,૦૦૦
એશીયાટીક	૪,૩૧,૦૦૦	૪,૨૧,૦૦૦		૬૫,૦૦૦	૧૦,૦૦૦
કલર્ડ	૧૩,૧૯,૦૦૦	૧૨,૮૧,૦૦૦		૨,૧૬,૦૦૦	૩૮,૦૦૦
કુલે	૧,૪૧,૬૬,૦૦૦	૧,૩૯,૧૫,૦૦૦	ગોરા	૩,૧૬,૦૦૦	૫૦,૦૦૦
			બીન-ગોરા	૧૧,૮૧,૦૦૦	૨૦૨,૦૦૦
				૧૪,૯૭,૦૦૦	૨,૫૨,૦૦૦

ગૃહિણી માટે ઉપયોગી

બિસ્કીટ, કેક

એક કપ ભરીને મેદામાં એક ચમચી સોડાબાય કાબ અને બે ચમચી ક્રીમ ઓફ ટાર્ટર નાખવો. ચમચી ભરીને ઉપર આંગળી ફેરવી જવી. એટલે બહુ ભરીને નહિ આવે. પછી જરા વેનીલાનું એસેન્સ, ચપટી મીઠું અને ઘી-અથવા માખણ નાખવું અને હલકા હાથે એક સરખું મેળવી દેવું. ગળપણ જોઇએ તે પ્રમાણે દુધમાં ખાંડ ઓગાળવી અને એ દુધ ઉપરના લોટમાં નાખીને હલકે હાથે લોટ બાંધવો. ને આડણી પર વણીને બીબાં વડે બિસ્કીટ કાપવાં અને બિસ્કીટ પાત્રમાં શેકી લેવાં.

કેક બનાવવા માટે લોટમાં ઉપર પ્રમાણે બધું નાખવું. તે ઉપરાંત દ્રાક્ષ, જાયફળ અને નારંગી ની છાલના મુરબ્બાના ઝીણા ટુકડા નાખવા. દુધ વડે લોટ બાંધીને નાની વાટકીઓમાં અથવા મોટા વાસણમાં ભરીને એ વાસણ બીજા વાસણમાં મૂકીને ઉપર નીચે તાપ કરવો. લોટ બાંધતી વખતે બહુ મસળવો નહિ. દુધ રેડયા પછી લોટ વધારે વાર રાખી ન મૂકવો.

—એક બેન.

બેનોને નવી વાનગીઓ નીચેના સરનામે મોકલવા વિનંતી છે.

'Indian Opinion',
P. Bag, Durban.

વહેલો તે પહેલો

ઘરની સગવડ સાથે બેથાલમાં માટે દુકાન ભાડે દેવાની છે.
ફોન — બોક્સ ૨૨૫
Hajee's Silk Store
Bethal, — Transvaal.

બેનોને વાંચવા માટે

ડરબનની ગુજરાતી મંડળે પોતાના "શૌર્ય" પ્રસંગે સવાસો પાનાનો અને સચિત્ર અંક બહાર હતો. જેમાં રસીક વાર્તાઓ વિવિધ લેખોનો સુંદર સંગ્રહ તે આ ઓફીસમાંથી શી. ૨- મેળવી શકાશે.

'Indian Opinion',
P. Bag, Durban.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

કોફીની શોધ

સાતસો વર્ષ પુર્વે એબીસીનીયામાં ગેલ્ડી નામનો એક ભરવાડ બકરાં ચરાવતો હતો. તેના ટોળાંમાંથી એક બકરીએ એક ઝાડ ઉપરથી પડેલાં ફળો ખાધાં એ ફળ ખાઇ રહ્યા પછી થોડી વારે તે બકરી ફૂદાફૂદ કરવા લાગી, અને તે બકરીએ તે ઝાડનાં ફળો ફરીથી ખાધાં અને આનંદમસ્ત થઇ કુદકા મારવા લાગી. ગેલ્ડી આ બધુ ધ્યાન પુર્વક જોઇ રહ્યો હતો તેણે પણ તેજ ઝાડનાં થોડાંક ફળો ખાઇ જોયાં અને બીજા ભરવાડોને પણ ચખાડયાં તો તે દરેકને શરીરમાં એક જાતની સ્ફુર્તિ આવતી જણાઇ આ ફળો તે બીજું કાંઇ નહીં પણ કોફીનાં બી હતાં. જેનું મૂળવતન એબીસીનીયા છે અને તેની શોધ ગેલ્ડી ભરવાડની બકરીથી થયેલી છે.

—'અખંડ આનંદ'માંથી.

—ડો. હરીપ્રસાદ ભટ્ટ જેઓ લાઠી લીયા વિભાગમાંથી ચુંટાઇ મુંબઇ ધારા સભામાં સોગંદ વિધી કરતી વખતે અચાનક હાર્ટ એટેક થતાં ત્યાં જ અવસાન થયું હતું તેમના પત્ની શ્રીમતી સુમીત્રા બેનને તેજ જગાએ ઉભા રાખી ફરી ચુંટણી કરતાં તેઓ સારી બહુમતીથી ચુંટાઇ આવ્યા છે.

—મરહુમ આગાખાનનો તાજ જે ટુંક મુદત પર તેમના પૌત્ર કરીમને પહેરાવવામાં આવ્યો તે ૪૯ હિરા અને મોતી તથા માણેકોથી બનાવાયો છે.

બુકકીપીંગ, ઇનકમ ટેકસ રીટર્ન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલીયરન્સ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો:

આર. વીઠ્ઠલ

૧૨ બાર્કલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩–૧૬૫૪.

સુકા મરચાનું સેલ રોકડેથી

આચાર માટે ૭ રતળ કાચી કેરી અને ૩ રતળ લીલા મરચા મળી. ૧૦ રતળથી પારસળની શી. ૮–૯ પોસ્ટેજ સાથે તેમજ ૬ રતળ પારસળ સુકા મરચાની શી. ૮–૩ પોસ્ટેજ ફ્રી. માટે જલદી લખો—મોસમ ખલાસ થશે.

ચેકમાં એકસ ચેજ ઉમેરવી.

MAARMANS PTY LTD.
Director A. K. Hassan.
Box 26, Phone 128,
Brits Transvaal.

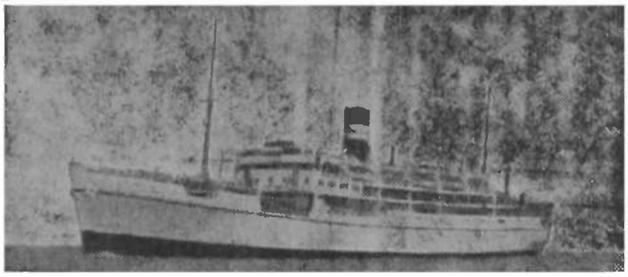

બ્રીટીશ ઇન્ડીઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કું. લીમીટેડ

સ્ટી. કમ્પાલા ૧મી ડીસેમ્બર ઉપડશે.

સ્ટી. કરંજા ૩૦મી ડીસેમ્બરના આવશે અને ૫મી જાન્યુઆરી ઉપડશે.

પેસેન્જરોએ શીતળા માટે વેકશીનેશન, કોલેરા અને યેલોફીવરનાં ઈનોકયુલેશનો ફરજીયાત કરાવેલાં હોવાં જોઈએ. અને તે અંગેનું સર્ટીફીકેટ તેમની નજીકના ડીસ્ટ્રીક સર્જન પાસેથી મેળવેલું હોવું જોઇશે. આ ઇનોકયુલેશન અને સર્ટીફીકેટ સામાન્ય ડોકટરો તરફનાં સ્વીકારાતાં નથી.

ભાડું: ડરબનથી મુંબઇ

પહેલો વર્ગ સીંગલ ખોરાક સિવાય	પા.	૯૨—૦—૦
બીજો ,, ,, ,, ,,	,,	૬૦—૦—૦
ત્રીજો કલાસ-ડેક ,, ,, ,,	,,	૩૧—૧૦-૦
નોન-વેજીટેરીયન વીશી સ્પેશીયલ	પા.	૧૧—૧૦-૦
સાધારણ	પા.	૪—૧૮—૦

વેજીટેરીયન વીશી પા. ૧૦–૩–૦, સાધારણ ૪—૬–૦

પહેલા, બીજા અને ત્રીજા વર્ગની બુકીંગ અમારી સાથે પત્ર વ્યવહાર અગર ટેલીગ્રાફથી કરી શકાશે.

વિશેષ માહિતિ માટે મળો યા લખો:

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.
390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.
Tel. Add. "KARAMAT."

ધી કવીન્સલેન્ડ ઇન્સ્યુરન્સ કુંપની લીમીટેડ

૧૮૮૬માં ન્યુ સાઉથ વેલ્સમાં સ્થપાઇ છે

આગ અકસ્માત તથા દરીયાઇ માલનો

— વિમો —

તેમજ બધી જાતના વિમાનું
કામ કરે છે.

ખાસ હિંદી પ્રતીનીધી

શ્રીમતી તહેમી સોરાબજી રૂસ્તમજી

વધુ વિગત માટે મળો અથવા લખો

૧૦૬ મેન્સફીલ્ડ રોડ — બોકસ નંબર ૪૭૬ — ડરબન.

ટેલીફોન નંબર ૪૭૪૫૩ અને ૪૭૮૮૮.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

ગાંધી સાહીત્ય

દ. આ. નો ઈતીહાસ		૭	૬
મહાદેવ દેશાઈનું જીવન ચરીત્ર		૨	૩
મહાદેવ દેશાઈની ડાયરી	ભા. ૧	૧૦	૦
,, ,, ,,	ભા. ૨	૧૨	૦
,, ,, ,,	ભા. ૩	૧૧	૬
,, ,, ,,	ભા. ૪	૮	૦
,, ,, ,,	ભા. ૫	૧૬	૦
બાપુની કારાવાસની કહાણી		૧૫	૦
હસ્ત લીખીત હીંદ સ્વરાજ્ય		૪	૦
આત્મ કથા (ગાંધીજી)		૭	૬
ગાંધીજીની સંક્ષીપ્ત આત્મ કથા		૨	૬
બાપુની ઝાંખી (કાકા કાલેલકર)		૩	૦
બાપુની પ્રસાદી		૫	૦
ગાંધીજી અને સામ્યવાદ (કી. મશરૂવાળા)		૩	૦
નીતી નાશને માર્ગે (ગાંધીજી)		૨	૦
અનાસક્તી યોગ (ગાંધીજીએ ગીતાજીનો કરેલો અનુવાદ)		૧	૬
ધર્માત્મા ગોખલે (ગાંધીજી)		૧	૬
આશ્રમ ભજનાવલી		૧	?
હીંદનો કોમી ત્રીકોણ (કોમવાદ વિશે લખેલું)		૬	૦
આરોગ્યની ચાવી		૧	૬
કીંગ કોંગ એખ સાહસથી ભરપુર બાળ વાર્તા		૩	૦

મળવાનું ઠેકાણું : આ ઓફીસ.

'Indian Opinion' P. Bag., Durban, Natal.

નવલ કથાઓ

સારા સારા લેખકોનું સુંદર સાહીત્ય

નવલીકાઓ (મેઘાણી)	૬	૬
સોરઠી ગાથા ૪	૬	૬
મેઘ બીંદુ	૭	૦
ઉભી વાટ	૮	૬
ઉન્નયન	૭	૦
ક્લાની સહચરી	૫	૦
શહીદોનો સંદેશ (આયરલેન્ડના શહીદ)	૪	૦
સોનેરી છાયા	૧૦	૦
છાયા પ્રકાશ	૧૩	૬

ર. મ. દેશાઈ કૃત

દિવડી	૧૨	૦
માનવી ખંડીયેરો (એક રક્ત પિત્તીની આત્મ કથા)	૬	૦
લોક ભાગવત (નાનાભાઈ ભટ્ટ કૃત) શ્રીમદભાગવતની કથાઓ	૧૬	૦
દીવાદાંડીઓ (૧૮ મહાન નરનારીઓનો ટુંક પરીચય) યશોધર મહેતા	૬	૦
મુક્ત પંખી	૮	૦

મળવાનું ઠેકાણું આ ઓફીસ.

'Indian Opinion'

P. Bag, — DURBAN.

બીજાં કેટલાંક પુસ્તકો

ઈશ્કની ખુશ્બુ (નવલ કથા)		૬	૦
શહીદનો સંદેશ		૪	૦
મરૂ ભૂમિમાં ,,		૪	૦
મેઘધનુષ્ય ,,		૭	૬
લુઇ પાશ્ચર (જીવન ચરીત્ર)		૫	૦
નુતન રશિયામાં ડોકીયું		૩	૬
સોક્રેટીસની સફર		૨	૬
જીવતા તહેવારો (કા. કાલેલકર)		૫	૦
ઇશાવાસ્ય (વિનોબા)		૧	૬
સ્થિતપ્રજ્ઞ દર્શન ,,		૪	૦
ગીતા પ્રવચનો ,,		૩	૦
મધુકર ,,		૪	૯
જીવન દ્રષ્ટિ ,,		૩	૯
સત્યના પ્રયોગો—આત્મ કથા (ગાંધીજી)		૭	૬
દીલ્હી ડાયરી ,,		૭	૬
રામનામ ,,		૨	૦
બાપુ મારી મા (મનુબેન)		૧	૬
મહાદેવભાઈની ડાયરી (પાંચ ભાગ.)	૨	૧૮	૩
ગુજરાત વિદ્યાપીઠનો જોડણી કોશ	૧	૨	૬
મહાદેવભાઈનું પુર્વ ચરિત્ર		૨	૩
માનવી ખંડેરો (કાલેલકર)		૬	૦
વ્યાપક ધર્મ ભાવના (ગાંધીજી)		૬	૦

Obtainable from:

'INDIAN OPINION', P. Bag Durban.

વાંચવા લાયક સાહિત્ય

ગો સેવા (ગાંધીજી)	૨	૦
ગીતા બોધ (ગાંધીજી)	૧	૦
બા બાપુની શીળી છાયામાં (મનુ ગાંધી)	૪	૬
મધુકર (વિનોબા)	૫	૬
ત્યાગ મુર્તિ અને બીજા લેખો (ગાંધીજી)	૬	૦
ત્યારે કરીશું શું (ટોલ્સટોય)	૪	૯
વ્યાપક ધર્મ ભાવના (ગાંધીજી)	૬	૦
દારૂબંધી (કુમારઅપ્પા)	૧	૩
ઓતરાંતી દીવાલો (કાલેલકર)	૧	૩
કન્યાને પત્રો ન. પરીખ (તારૂણ્યમાં પ્રવેશતી બાળાઓ માટે)	૨	૬
મરકુંજ (મ. ત્રીકમજી ક્ષયરોગી માટે)	૨	૦
ગાંધીજી (બાળકો માટે ચરીત્ર)	૧	૬
વિશ્વશાંતી કાવ્ય (ઉ. જોશી.)	૧	૦
બનોને (રા. અમૃતકોર)	૧	૦
હીંદી રાષ્ટ્રીય મ. સ.નું બંધારણ	૧	૦
આત્મ રચના જુ. દવે.	૮	૦
દીલ્હી ડાયરી (ગાંધીજી)	૭	૬

મળવાનું ઠેકાણું

'INDIAN OPINION'

Private Bag,

Durban.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press, (Phoenix) Private Bag, Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor